

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)

Реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во
Општина Демир Хисар

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар

Изработила:

М-р Славјанка Пејчиновска-Андонова, Инженер за животна средина
Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања

СОДРЖИНА

1.	ВОВЕД	1
2.1	Основна состојба на општина Демир Хисар	2
2.1.1	Демографија	3
2.1.2	Климатски одлики	3
2.1.3	Сеизмологија	4
2.1.4	Вода	4
2.1.5	Квалитет на воздухот	5
2.1.6	Отпад	6
2.1.7	Геологија и почва	6
2.1.8	Флора и фауна	6
2.1.9	Бучава	7
2.1.10	Културно наследство	8
2.2	Локација на проектот	8
2.3	Проектни активности	10
2.4	Чувствителни рецептори	10
3.	ПОТЕНЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА И РИЗИК ПО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, КАКО И ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО И РИЗИКОТ	10
	Спроведување на ПУЖССА	13
	Механизам за поплаки	14
	Јавно објавување и вклучување на граѓани	15
	Јавна расправа	16
4.	ПЛАН ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ЕКОЛОШКО-СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ	18
5.	ПЛАН ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ	23
6.	ПРИЛОЗИ	27

СЛИКИ

Слика 1	Локација на проектната област во релација со општина Демир Хисар	3
Слика 2	Мапа на потенцијални природни ризици (ерозија, попови, лизгање на земјиште и земјотреси) во РСМ	4
Слика 3	Локација на Бела река	5
Слика 4	Локација на Блатниот даб и неговото опкружување	7
Слика 5	Некои претставници од биодиверзитетот на општината Демир Хисар	7
Слика 6	Микролокацијата каде што треба да се надгради локалниот пат од село Слоештица до Р29371 ...	8

Слика 7 Сегашна ситуација на проектната локација евидентирана за време на посета во јуни 2018.....	9
Слика 7 Локација на ЗПР „Илинска Планина“ поврзано со проектната локација.....	27
Слика 8 Локација на ЗПП „Пелагонија“ поврзано со проектната локација	27
Слика 9 Локација на Смарагдна локација „Јакупица“ поврзано со проектната локација	27
Слика 10 Локација на Блатен даб.....	27
Слика 11 Изглед на проектната локација на локалниот пат во Општина Демир Хисар	28

ТАБЕЛИ

Табела 1 Планирани проектни активности за локалниот пат до Слоештица до Р 29371, во Општината Демир Хисар.....	10
Табела 2 Потенцијални влијанија и ризици по животната средина	11
Табела 3 Аспекти препорачани од Светска Банка во врска со КОВИД-19 во проектите од градежништвото/градежните работи.....	30

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Мапа на чувствителни области во поширокото опкружување на проектната локација во Општина Демир Хисар	27
Прилог 2 Изглед на проектната локација во Општина Демир Хисар	28
Прилог 3 Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи.....	29
Прилог 4 Образец за доставување коментари.....	36
Прилог 5 Образец за поплаки за целиот период на спроведување на проектот	37
Прилог 6 Записник од Јавна расправа /видео консултација за ПУЖССА за реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар одржана на 15.05.2020	38

КРАТЕНКИ

РУЖССА	Рамка за управување со животната средина и СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ
ПУЖССА	План за управување со животната средина и СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ
БЗР	Безбедност и здравје при работа
ЗПП	Значајно Подрачје за Птици
ЗПР	Значајно Подрачје за Растенија
ППЛП	Проект за поврзување на локалните патишта
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МЗЗПР	Македонско Здружение за Заштита При Работа
МТВ	Министерство за Транспорт и Врски
ЈКП	Јавно Комунално Претпријатие
ЕУП	Единица за Управување на Проектот
ОЛЗ	Опрема за лична заштита
РМ	Република Македонија
РСМ	Република Северна Македонија
ПУС	План за Управување со Сообраќај
СБ	Светска Банка
СЗО	Светска Здравствена Организација

1. ВОВЕД

Транспортниот сектор во Република Северна Македонија се одликува со лоша состојба на локалната патна мрежа, незадоволително ниво на финансирање за одржување на патиштата на национално ниво, како и слаби меѓународни инвестиции во дистрибутивниот сектор и транспортот, итн. Ваквата лоша состојба на локалните патишта е резултат на недостатокот на финансиски капацитет на локалната самоуправа што се разликува од регион до регион во земјата. Некои од локалните патишта во руралните средини се во неприфатлива состојба, без пристап до болниците, училиштата и маркетите, така што ова прашање носи и социјални проблеми.

Со цел да се поддржат општините во земјата со инвестиција од 70 милиони евра обезбедена од Светската банка, Министерството за транспорт и врски ќе го спроведе Проектот за поврзување на локалните патишта (ППЛП), најмногу како санација на постојната локална патна инфраструктура (урбани/рурални улици, регионални и локални патишта), надградба, реконструкција, осовременување, пешачки патеки, улично осветлување, канализација и при градење на капацитетите на општинскиот персонал.

При подготовка на ваков тип на проекти во согласност со националните барања од животната средина (Закон за животна средина и подзаконски акти), потребно е да се достави писмо за известување за намера да се започне со проектот до МЖСПП, кој ја започнува постапката за проценка на влијанието врз животната средина и врз основа на Мислењето, да се подготви Елаборат за заштита на животната средина. Доколку издаденото мислење на МЖСПП е позитивно треба да се подготви Елаборат за заштита на животна средина.

Елаборатот за заштита на животна средина се подготвува во согласност со член 24 од Законот за животна средина (Службен весник на Република Македонија бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18) и Правилникот за формата и содржина на Елаборатот за заштита на животната средина во согласност со видовите активности за кои се подготвува Елаборатот за заштита на животна средина, како и во согласност со субјектите што ја вршат дејноста и обемот на работите што ги вршат правните и физичките лица, постапката за нивно одобрување, како и начинот на водење на регистарот на одобрени Елаборати за заштита на животна средина (Службен Весник на РМ бр. 44/13, 111/14).

Проектите кои опфаќаат реконструкција и реконструкција на патишта спаѓаат во поглавје X – Инфраструктурни проекти, точка 1 - Реконструкција на локалните патишта од правилникот како што е дефинирано во националната легислатива и потребна е подготовка на Елаборат за заштита на животната средина. Елаборатот за животна средина бил подготвен во октомври 2019 година од страна на компанијата „Априсити Инженеринг“ ДОО Скопје и неговото Решение со број УП1 11/18 е издадено од Градоначалникот на Општина Демир Хисар на ден 15.10.2019.

Општина Демир Хисар по подготовката на Елаборатот за заштита на животната средина испраќа копија заедно со решението од Елаборатот до МТВ вклучувајќи и други технички документи за нивно одобрување.

Со цел да се разгледаат потенцијалните проблеми во животната средина и социјалните аспекти на овој проект (ППЛП) во согласност со барањата на Светска Банка за проценка и управување со животната средина и социјалните стандарди беше изготвена Рамката за управување со животната средина и социјалните аспекти (РУЖССА) во септември/октомври 2019. РУЖССА беше употребена како најсоодветна алатка за адресирање на животната средина и социјалните аспекти на под-проектите идентификувани во текот на подготовката и имплементацијата на проектот.

Под-проектот има за цел да ја подобри патната инфраструктура со цел да се обезбеди подобра поврзаност на село Слоештица со регионалниот пат Р29371, заради тоа што постоечкиот пат не ги задоволува ниту минималните барања за безбедно возење.

Постоечкиот локален пат го поврзува селото Слоештица и регионалниот пат Р29371. На проектната локација тековната состојба на патот е во лоша состојба. Ширината на локалниот пат варира вдоль целата траса.

Во близината на проектната локација најблиското населено место е оддалечено повеќе од два километри. Овој пат го користи само локалното население од селото Слоештица кое патува до своите ниви и локалните каменоломи. На почетокот на патот, од обете страни постои обработливо земјоделско земјиште кое го користат селаните за да произведуваат пченка за себе и за производство на големо на грав и компир. Од десната и од левата страна на патот постојат влезови во локалните каменоломи коишто се користат од вработените на АД Гранит.

Целокупната должина на патот е приближно 2.288,94 m.

Според основниот Проект, главните активности ќе вклучат: механичко сечење на асфалтната облога, гребење на асфалтот, поставување на цевковод за дренажа, поставување на основен слој на патот, нанесување на битуменски слој врз постоечкиот асфалт и соединување на сите облоги од асфалт.

Имајќи ја во предвид природата на проектните активности, техничките спецификации, големината на патот, локацијата на активностите за реконструкцијата на патот како и спецификите на потенцијалните влијанија врз животната средина при реконструкцијата на локалниот пат од Слоештица до Р29371, **Проектот за Реконструкција на локалниот пат, во Општина Демир Хисар беше класифициран како проект со значителни ризици, којшто бара подготовка на План за Управување со Животна Средина и Социјални Аспекти (ПУЖССА) во согласност со стандардите за животна средина и социјални аспекти на СБ.**

2.1 Основна состојба на општина Демир Хисар

Општината Демир Хисар е област лоцирана околу горниот слив на реката Црна со нејзините притоки, во југозападниот дел од Република Северна Македонија како дел од Пелагонискиот статистичко/административен регион. Во најголемиот дел релјефот е ридско планински, а кај реката Црна релјефот е низински.

Општината Демир Хисар зафаќа површина од 480,13 km². Границите на Општината се следниве: на источната страна се наоѓа општината Крушево на јужниот дел граничи со општините Битола и Ресен; на северниот дел е лоцирана општината Кичево; и на западниот дел се лоцирани општините Дебарца и Охрид.

Општината има 9.497 жители (ревидирани податоци од попис од 2002 година). На сликата 1 е прикажана проектната локација во релација со општината Демир Хисар и РСМ.

Слика 1 Локација на проектната област во релација со општина Демир Хисар

2.1.1 Демографија

Најновите податоци за населението во РСМ се од пописот во 2002 година. Податоците се користат само за оние статистички категории за кои Заводот за статистика на РСМ ги има ажурирано записите. Според податоците од пописот во 2002 година, општината Демир Хисар има 9.497 жители. Според проценките за 2011 година направени од Заводот за статистика на РСМ, од 30.06.2011 година, Демир Хисар има 8.010 жители. Според пописот од 2002 година бројот на домаќинства во општината е 2,987 со просечен број на членови од 3,2 по домаќинство. 96,65% од жителите се Македнoци, 2,44 се Албанци и други.

2.1.2 Климатски одлики

Климата во Пелагонискиот регион се карактеризира со студени зими и многу топли лета. Врнежите во овој регион се малку повисоки (околу 600 mm), но сепак се недоволни и несоодветни во текот на целата година.

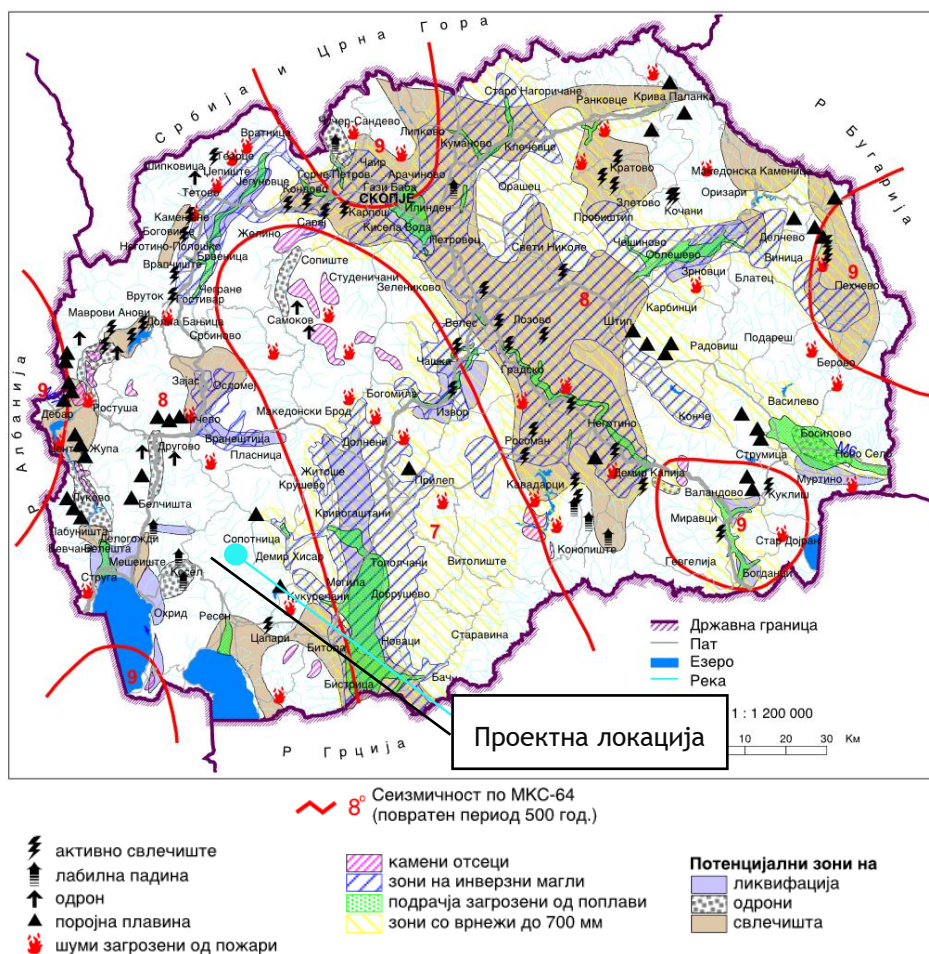
Количина на врнежи од дожд во текот на годината, во регионот Демир Хисар се карактеризира со 737 mm. Кога се работи за температурата има големи осцилации во текот на годината.

Летната температура достигнува до максимум од +40 степени Целзиусови, минимумот во зимскиот период се спушта до 30 степени под нулата, додека просечната годишна температура е некаде околу +10 степени Целзиусови.

Ризик од поплави и лизгање на земјиштето

Општината Демир Хисар претставува дел од Југозападниот Плански Регион. Југозападниот Плански Регион има две области каде што постои ризик од поплави и ерозија: Дебарска област Охридско-Струшка област. Проектната локација се наоѓа во внатрешноста на Охридско-Струшката област. Охридското Езеро има многу пороен карактер. Специфичен проблем е реката Сатеска. Таа има најголем трансфер на седимент. (112.907 m³/година). Покрај механичкото загадување со седимент, реката Сатеска исто така предизвикува и хемиско загадување. Други поројни реки во сливот на Охридското езеро се Коселска Река, Скрабатска, Вапилска, Сирулска и Летничка Река. Огромниот дел од сливот (42%) се наоѓа во низок процес на ерозија. Најтешките облици на ерозија зафаќаат само 6% од сливот, но тие се огромен извор на седимент. На сликата 2 се претставени областите внатре во проектната локација коишто се со ризик од поплави, лизгање на земјиштето и ерозија во РСМ.

(извор:http://www.southwestregion.mk/media/24018/giz_jugozapadenregion_razvojinaprograma_vnatresni_makedonski_posledna.pdf).

Слика 2 Мапа на потенцијални природни ризици (ерозија, попови, лизгање на земјиште и земјотреси) во РСМ

Според Слика 2, проектната локација во Општина Демир Хисар се карактеризира со низок ризик од ерозија, попови и лизгање на земјиште.

2.1.3 Сеизмологија

Според досегашната сеизмичката активност, областа на општината Демир Хисар припаѓа на област со значителна сеизмичка нестабилност. Според базата на земјотреси од 1901 година до денес, забележани се шест епицентри со интензитет понизок од VI ° степени според Меркалиева скала, исто како и изложеност на теренот на IX ° и X ° степени според Меркалиева скала. Според макросеизмичката регионализација на РСМ, најголемиот дел од територијата на Општината Демир Хисар припаѓа на зона со максимален очекуван сеизмички интензитет од VII ° и VIII ° според степени според Меркалиева скала.

2.1.4 Вода

Низ општината поминува горниот тек на реката „Река Црна“ којашто минува низ централниот дел од општината и притоа ги собира сите речни текови, со што ја формира хидрографската мрежа на општината. Реката „Црна Река“ има просечен годишен проток од 15.0 m³/sec.

Реката „Бела Река“ го сече проектниот пат на околу 1,496 километри од почетната точка, на Слика 3 е прикажана мапа со точната локација на реката.

Слика 3 Локација на Бела река

Реките „Жаба“, „Стара Река“, „Боишка Река“, и „Журешница“ имаат мал просечен проток. Речните текови не се регулирани по целата своја должина, па така поплави би можеле да се случат во одредени временски периоди кога има силни дождови. При максимален водостој, текот на реката „Црна Река“ и нејзините притоки се прелеваат и поплавуваат земјоделска област од 370 хектари. Најчесто поплавуваните области се регионите помеѓу селата Жван и Сопотница како и Граиште и Света.

Подземните води се појавуваат на алувијалните терени (алувиум) долж реките во рамнината. Досега тие не се истражени и нивните карактеристики не се познати.

2.1.5 Квалитет на воздухот

Во Република Северна Македонија, мониторинг на квалитетот на амбиенталниот воздух врши Министерството за животна средина и просторно планирање. Министерството управува со државниот автоматски систем за квалитет на воздухот составен од 17 мерни станици, од кои 5 се наоѓаат во Скопје, најблиската станица за мерење до проектната локација е онаа во градот Кичево, лоцирана северо-западно од проектната локација во општината Демир Хисар на околу 28 km оддалеченост. Во ова мерна станица се следат следните параметри: сулфур диоксид, азот диоксид, јаглерод моноксид, озон и суспендирани честички со големина од 10 микрометри (PM10).

Изворите на суспендирани честички се согорување на фосилни горива и биогорива, разни индустриски процеси, сообраќај, согорување на отпад и диви пожари. Еден од најважните извори е греењето на домовите и административните капацитети, главно поради нецелосно согорување на дрвото во старите печки. Просечната дневна вредност на PM₁₀ на мерното место во Кичево во 2019 ја надмина гранична вредност 77 дена.

Во Република Северна Македонија, клучниот доминантен извор на сулфур оксиди во воздухот се процесите на согорување горива (јаглен и нафта). Просечните дневни концентрации на SO₂ во оваа мерна станица не ја надминале граничната вредност во 2019 г.

Јаглерод моноксид се формира при нецелосно согорување на горивата во моторите со внатрешно согорување и на енергетските растенија, како и при разни индустриски процеси, во јавните институции и домаќинствата. Максималните дневни 8-часовни просечни вредности на концентрациите на СО во оваа мерна станица за 2018 и 2019 г. не ги надминале вредностите на граничната вредност.

Максималните дневни 8-часовни просечни вредности на концентрацијата на озон во оваа мерна станица за 2019 г. ја надминале граничната вредност 7 пати. Едночасовните просечни вредности на NO₂ за 2019 г ја надминале граничната вредност само еднаш.

2.1.6 Отпад

Одложувањето на цврстиот отпад во општината Демир Хисар станува сериозен проблем.

Отпадот во Општината Демир Хисар се одложува во депонијата „Крутево“, сместена на околу 20 km југоисточно. Депонијата не ги исполнува минималните санитарни стандарди и прописи. Нема инфраструктура (водовод, електрика), нема средства за дезинфекција, нема јами за мртви животни итн. Отпадот се одложува без каков било третман (само се рамни и пополнува со земја и песок).

Во Општината Демир Хисар цврстиот отпад се собира и одложува од ЈКП „Комуналец“ Демир Хисар, со сопствени возила. Покрај руралните населени места, отпадот се одложува од локалното население, што води до создавање на диви депонии. Организираното собирање, транспортот и одложувањето на општинскиот отпад се одвива само во гратчето Демир Хисар, Сопотница и делумно во селото Крутево.

Заради тоа што нема соодветна алтернативна депонија за одложување на отпадот од активностите предизвикани од проектот, генерираниот инертен отпад и комунален отпад треба да се одложуваат во Крутево (лоцирано на околу 20 km југоисточно од областа на проектот во село Слоештица). Ако асфалтот којшто ќе биде изваден од постоечкиот пат може повторно да се искористи, Подизведувачот / Општината ќе треба да го рециклира, а не да го одложи како отпад.

2.1.7 Геологија и почва

Територијата на Општината Демир Хисар е прекриена со алувијална почва којашто е присутна во општината во рамнината покрај реките Црна Река и Стара Река (Обедница) тоа е длабок физиолошки активен слој, има поволен механички состав и вода-воздух режим, како и релативно добри хемиски карактеристики. Делувијална почва е исто така присутна во рамнината од обете страни на реката „Стара Река“, на левата страна од реката „Црна Река“, од селото Бараково до селото Света а потоа и вдоль реките „Журечка“ и Жабa“.

2.1.8 Флора и фауна

Шумите во рамките на Општината Демир Хисар се присутни во вид на листопадни шуми и мешани шуми. Дабови и шуми од бел габер се присутни на надморска висина од 700 m. Специфичните климатски услови и геолошкиот диверзитет во областа произведуваат хетерогена природна вегетација и разделување на вегетативни висински појаси, тргнувајќи од најниските дабови и од бел габер шуми, до 1200 m надморска висина, ридски ливади со трева и завршувајќи со букова шума на висини поголеми од 1200 m. Зачуваните шуми учествуваат со 75,40% од вкупната површина на шумите, деградирани 10,00% и зимзелени шуми се 14,60%. Старосната структура на шумскиот фонд е релативно добар. Ливадите во рамките на општината се застапени со 23,98%. На територијата на Општината Демир Хисар, најчестиот дивеч се: еребица, див гулаб, лисица, зајак, волк, елен, верверица, дива свиња и друго. Долж реката „Река Црна“ исто така е застапен риболовот.

Во непосредна близина на локалниот пат кај с. Слоештица и влезот на каменоломите е забележан Блатниот даб (*Quercus redunculiflora*) кој е евидентиран како предлог за заштита во категоријата споменик на природата согласно секторската студија за заштита на природното наследство (1999) изготвена за потребите на Просториниот План на Република Македонија (2004). Ова растение се карактеризира со височина на стебло од 22 m, со обем на стебло на 1,3 m од 4,29 m, со разгранување на стебло 3,5 m. Проекцијата на крошната изгледа:

- Западна страна 10 m,
- Југоисточна страна 12,8 m,
- Северна страна 10,5 m,
- Јужна страна 13,3 m,
- Источна страна 11,2 m,
- Југозападна страна 11 m,
- Североисточна страна 10,7 m.

На Слика 4 прикажана е локацијата на Блатниот даб и неговото опкружување.

Слика 4 Локација на Блатниот даб и неговото опкружување

Некои претставници од биодиверзитетот на општината се дадени на Слика 4.

Слика 5 Некои претставници од биодиверзитетот на општината Демир Хисар

2.1.9 Бучава

Во РСМ бучавата се следи само во некои од поголемите градови како Скопје, Кичево, Куманово и Битола, додека во Општината Демир Хисар нема поставено станица за мониторинг, па заради тоа нивото на бучавата не се набљудува.

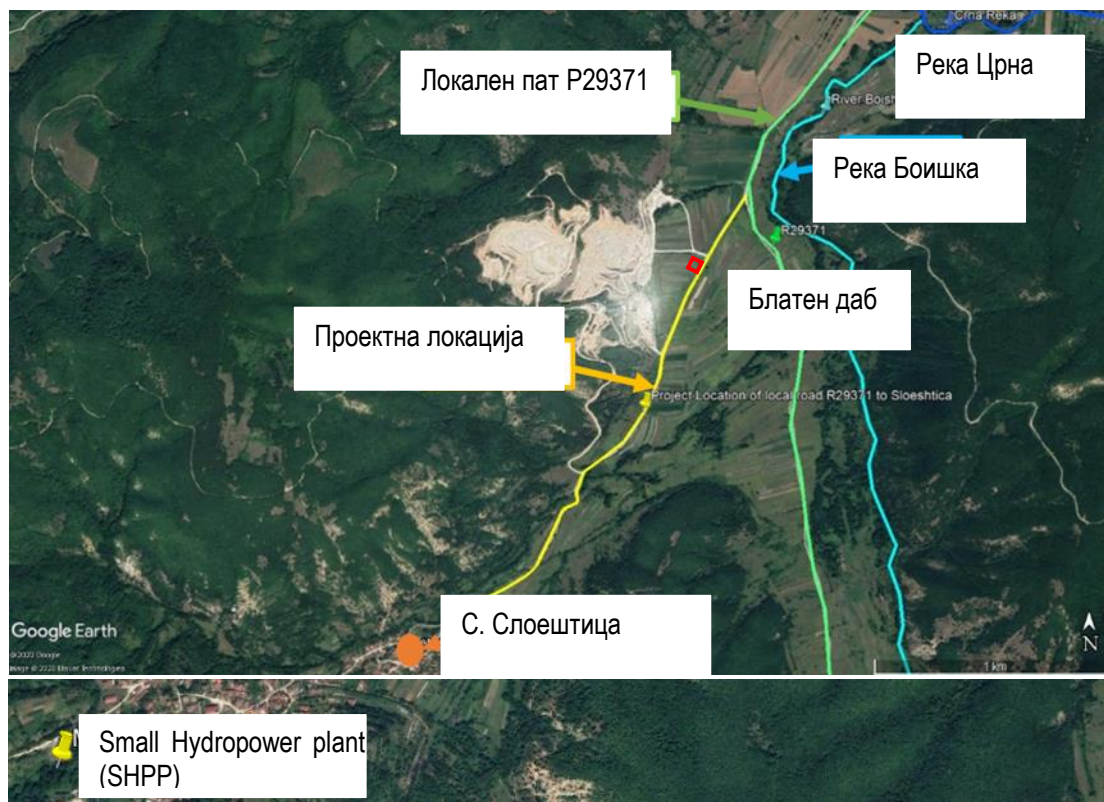
Се досега нема записи за поплаки во врска со зголемено ниво на бучава во областа на проектот.

2.1.10 Културно наследство

Во близина на проектната локација кај село Слоештица се наоѓа манастирот Св.Георги (кој се наоѓа на околу 2 km југо-западно од областа на проектот). Не се забележани археолошки места во близина на проектната локација.

2.2 Локација на проектот

Областа на Проектот, каде што треба да се изведуваат проектните активности за реконструкција на локалниот пат, се наоѓа во југозападниот дел на Општина Демир Хисар, од десната страна на реката Црна. На Сликата 5 е прикажана Проектната област.

Слика 6 Микролокацијата каде што треба да се надгради локалниот пат од село Слоештица до Р29371

Вкупната должина на проектниот пат е 2.288,94 m.

Во поширокото опкружување на локацијата, се наоѓаат следниве заштитени подрачја: ЗПР „Илинска Планина“ е сместено на 5 километри северозападно од проектната локација; ЗПП „Пелагонија“ е сместена на 6 километри источно од проектната локација; емералд (смарадно) подрачје „Пелагонија“ (на околу 17 километри југоисточно од проектната локација); Блатниот даб е сместен во непосредна близина на проектниот пат оддалечен 1,91 километри североисточно од с.Слоештица и 200 метри источно од каменоломите; реката Боишка е лоцирана на 150 метри на исток и реката Црна Река сместена на 1 километар на север. Мапата со овие чувствителни области е прикажана во Прилог 1.

Проектната локација се наоѓа на ридест терен со надморска висина од 700 до 600 m. Во селото Слоештица според Пописот во 2002 година има околу 221 жител од кои 110 (49,8%) се мажи и 111 (50,02%) се жени додека 107 (48,4%) жители се постари од 18 години. Голем дел од населението се класифицира како старо, и според тоа главните активности со кои се занимаваат жителите од селото Слоештица се: земјоделство по должина на проектниот пат, производство на јаглен, дел се вработени во „Македонски Шуми“ и во

каменоломите. Вдолж на рутата на патот лоцирани се следните објекти: неколку куќи кои припаѓаат на локалното население во селото Слоештица, земјоделско земјиште, каменоломи, итн.

Постоечкиот Општински Пат Р29371 до Слоештица започнува од ѓубриштето, а потоа води кон село Слоештица и тоа до центарот каде што се наоѓа влезот на локалните гробишта и каде што е веќе изграден новиот пат.

Посетата на проектната локација беше спроведена од градежен инженер (од Министерство за транспорт и врски), со цел да се обезбеди увид на тековната состојба на соодветниот пат. Во таа прилика беше забележана следнава ситуација:

- a) Ширината рутата е променлива (од 3,5 m до 4 m)
- b) Асфалтната облога на најголемиот дел од патот е многу оштетен.
- c) Висинската разлика помеѓу почетната и крајната точка на рутата е значителна.
- d) Вдолж рутата на проектната локација се забележани огради од домаќинствата на локалното население, електрични водови, итн.

Слика 7 Сегашна ситуација на проектната локација евидентирана за време на посета во јуни 2018

Под-проектот треба да биде спроведен, заради тоа што ова е единствениот пат којшто ја поврзува селото Слоештица и каменоломите со регионалниот пат, а кој потоа обезбедува врска со другите населени места во општината што пак овозможува и пласирање на земјоделските производи произведени на обработливото земјиште во близина на патот надвор од селото произведено од истото.

2.3 Проектни активности

Планираните проектни активности ќе бидат изведени во три фази: подготвителни активности (обележување и расчистување на локалниот пат што треба да се рехабилитира), реконструкција на локалниот пат (поставување на тампон од кршен камен, поставување на слој асфалт, итн.), и оперативна фаза – активности за редовно и превентивно одржување на патот. Мапата на планираната реконструкција е прикажана во Прилог 2. Активностите опфатени со под-проектот и главниот проект се презентирани во Табела 1.

Табела 1 Планирани проектни активности за локалниот пат до Слоештица до Р 29371, во Општината Демир Хисар

Фази на проектот	Проектни активности
Подготвителни активности	<ul style="list-style-type: none"> • Обележување и обезбедување на трасата на проектната локација • Отстранување и расчистување на вегетација не е планирано; • Механичко сечење на асфалтната облога; • Обложување со нестабилна емулзија; • Гребење на асфалт.
Реконструкција	<ul style="list-style-type: none"> • Машински ископ на земја (утовар и транспорт до депонија) 6.196 m³ • Набивање на подлогата до потребната густина.; • Машинска изработка на насип добиен од ископувањето; • Ископ на канал за дренажа (утовар и транспорт до депонија) 46 m³; • Поставување на темелниот слој на патот; • Прскање на разреден битумен врз патот; • Поставување на носечки слој битумен преку постоечкиот асфалт; • Поставување на секундарен слој; • Поставување на носечки слој од битумен преку новата реконструкција на патот; • Набивање на секундарниот слој од асфалтен бетон.
Оперативна фаза	<ul style="list-style-type: none"> • Расчистување на локацијата за реконструкција; • Одржување во зимски период.

2.4 Чувствителни рецептори

За време на подготвителните активности и фазата за реконструкција, чувствителните рецептори коишто ќе бидат погодени се: работници (коишто ќе бидат ангажирани за време на фазата за реконструкција) и локалното население кое живее во село Слоештица (коешто гравитира вдолж трасата) и работи во каменоломите во непосредна близина на патот како и во малата хидро електрана лоцирана 600 m западно од почетокот на патот и селаните кои работат на нивите вдолж проектната локација. Чувствителни објекти коишто треба да се земат во предвид за време на имплементацијата на проектните активности, се локалните каменоломи, нивите покрај проектниот пат како и Блатниот даб кој се наоѓа непосредно до проектната локација на 1,91 километри североисточно од с. Слоештица и 200 метри источно од каменоломите. Овој заклучок се однесува на зголемено ниво на бучава, емисија во воздухот и лесен премин преку патот до одделните објекти за домување.

3. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА И РИЗИК ПО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, КАКО И ПРОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО И РИЗИКОТ

Зголемен степен на бучава, емисии во воздухот, потенцијално несоодветно управување со отпадот, ризик по здравјето и безбедноста на работа, како и ризикот за безбедноста на локалната заедница се главните идентификувани негативни влијанија и ризици по животната средина. Не се очекуваат негативни влијанија врз културно наследство. Деталната анализа на секој потенцијален ефект и ризик е прикажана подолу, според аспекти.

За овој под-проект експропријација на земјиштето не е предвидена бидејќи имотот на земјиштето каде што се наоѓа локалниот пат / улица е во државна сопственост.

За потребите на Изведувачот за привремено поставување на машини и опрема на локација во непосредна близина на проектот што е во приватна сопственост (доколку има потреба), потребно е да се потпише Договор со сопственикот на парцелата за времено користење на земјиштето за време на периодот на спроведување на проектот. Договорот ќе ги дефинира роковите и обврските за користење на земјиштето или други простории (на пр. Гаража, простор за складирање, итн.) во согласност со Проектот РПР. Понатаму, целиот надоместок ќе се исплати пред да се пристапи до земјиштето.

Потенцијалните влијанија и ризици се прикажани во Табела 2.

Табела 2 Потенцијални влијанија и ризици по животната средина

<i>Possible impacts</i>		
<i>Подготвителна фаза</i>	<i>Фаза за реконструкција</i>	<i>Оперативна фаза</i>
<ul style="list-style-type: none"> Ризик по безбедноста и здравјето на работа за работниците и локалното население 	<ul style="list-style-type: none"> Ризик по безбедноста и здравјето на работа Ризик по безбедноста на заедницата Пристап до каменоломите Пристап до земјоделските полиња Квалитет на воздухот Бучава Создавање на отпад Загадување на водата 	<ul style="list-style-type: none"> Безбедност на локалната заедница Бучава

Пред започнување на под-проектните активности, една од главните обврски на Изведувачот е подготовка и спроведување на **а) План за безбедност и здравје при работа за ризичните терени (особено за некои делови на патот со ширина од 3-4m) вклучувајќи и процедури за управување со работната сила; б) План за безбедност на заедницата** (со соодветни превентивни мерки што треба да бидат дел од проектната документација) и в) обележување и обезбедување на проектните локации (поставување на безбедносна сигнализација). Механизмот за поплаки и формуларот за поплаки треба да бидат достапни за околното население за време на изведбата на проектните активности. Обрасците е потребно да бидат објавени во општината и во месната заедница.

И покрај фактот дека проектот ќе се реализира во рурална/ненаселена област во рамките на општината, од суштинско значење е Изведувачот да обезбеди безбедносни мерки за работниците и за локалното население кое што ќе го користи овој пат, за пристап до каменоломите и земјоделските полиња и за оние кои патуваат на регионалниот пат што ја поврзува населбата Слоештица со остатокот од општината. Треба да се обезбедат мерки за безбедност особено во оние делови од локалниот пат со мала ширина од 3,5 – 4 m (употреба на еколошки прилагоден вид на опрема во однос на нивото на бучава, вибрации; треба да се направи кратка обука на работниците пред да започнат со работа за да се обезбеди внимателно ракување со градежните машини, итн.) Заради ограничената ширина на патот на некои места, постои потенцијален ризик за безбедност во сообраќајот за време на оперативната фаза на проектот, особено за населението што го користи патот да патува во каменоломите и земјоделските полиња. Инвеститорот треба да развие и спроведе мерки за ублажување во оперативната фаза на проектите, како што се: поставување на хоризонтална и вертикална сообраќајна сигнализација за ограничување на брзината на возилата особено на местата каде има излези на патот до каменоломите и земјоделските полиња, ограничување на генерираната бучава како што дозволуваат условите на патот, примена на бариери за ограничување на брзината на патот (брзински патни пречки, патни раменици, конвексни огледала со широк агол, итн.). Сите мерки за ублажување треба да бидат во согласност со националната регулатива за безбедност во сообраќајот - Закон за безбедност во сообраќајот на патиштата (Службен весник на РМ, бр.54 / 07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51 / 11, 114 / 12, 27/14 и 169/15). Со цел да се обезбеди непречен сообраќај на лица и стоки низ проектната локација, Изведувачот треба да изработи **План за управување со сообраќајот (ПУС)** со временски распоред на проектните

активности и насоки за пренасочување на протокот на сообраќај. **Известување/Соопштение за медиумите** на општинската веб-страница (<https://www.demirhisar.gov.mk/>), треба да содржи опис за видот на активности на под-проектот, со цел да се обезбеди непречен тек на проектните активности.

Работниците треба да носат опрема за лична заштита. Работодавецот, т.е. Изведувачот/Подизведувачот мора да ги информира и за постоењето на Механизам за поплаки околу надомест на штета, како и за правото на работничко организирање. При работата на овој проект, сите ангажирани работници мора да имаат регулирано работен однос, а нивниот работодавец мора во целост да им го покрие здравственото и пензиското осигурување во периодот на ангажманот. Обрасците со поплаки треба да можат да бидат доставувани во мобилни кутии обезбедени за работниците.

Земајќи ја предвид новата ситуација со појавата на вирусот КОВИД 19, покрај стандардните мерки за безбедност и заштита при работа, планот вклучува и мерки за спречување од КОВИД 19. Мерките за спречување на КОВИД 19 содржат препораки од Светска банка / СЗО, како и препораки од Македонското здружение за безбедност и здравје при работа во форма на Упатство што треба да го спроведе Изведувачот на градежните работи. Изведувачот е должен да ги следи / ажурира и спроведе мерките на сила во дадениот момент кои се донесени од Владата како обврзувачки на национално ниво. Официјална веб страница за информации поврзани со КОВИД 19 на национално ниво е www.koronavirus.gov.mk.

Детален опис на мерките и препораките од Светската банка / СЗО и МЗЗПР се дадени во Прилог 3.

Потенцијалните **емисии во воздухот** може да настанат при транспортот на градежните материјали и работата на тешките машини. Мерките за ублажување на емисиите во воздухот се прикажани во Планот за ублажување на еколошко -социјалните аспекти (во продолжение).Работењето на тешка градежни механизација и опрема, исто така, ќе предизвика зголемено **ниво на бучава** и вибрации. Во согласност со националното законодавство за амбиентална бучава и вибрации (Службен весник бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15), проектната локација припаѓа на подрачје со IV степен на заштита од бучава заради тоа што патот е во област каде што нема семејни куќи, туку само земјоделско земјиште (максималните гранични вредности на бучавата не треба да надминат 60 dBA ноќе и 70 dBA дење и навечер).

Главните **текови на отпад** што може да настанат при спроведување на градежните активности се: ископ на земја, градежен отпад и шут (постоечки асфалт), комунален отпад и можност од појава на контаминирана почва од повремено истекување на гориво (од градежните машини). Изведувачот треба да ги почитува националните барања во регулативата за правилно управување со отпад и треба да подготви **План за управување со отпад**. Правилното управување со отпад се изведува преку: категоризација на комуналниот отпад (според Листата на видови отпад - Службен весник на РМ бр. 100/05), селекција и рециклирање на отпад, транспорт и одлагање на отпадот на соодветни депонии (овој процес ќе го изведува ЈКП „Комуналец“ од Демир Хисар на општинската депонија „Крутево“ сместена на околу 20 km југозападно од областа на проектот во село Слоештица). Исто така, при активностите на проектот, Изведувачот треба да потпише Договор со овластени правни лица за собирање различни видови отпад. Проценетите количини на отпад од ископ на земја и од отстранување на постојниот асфалт (генерирани од активностите на проектот и според Основниот проект) се: ископ на земја (1.596 m³) и асфалт (7.716 m²). Треба да се земат предвид опциите за повторна употреба / рециклирање на генерираниот отпад (на пр. повторна употреба на отстранетиот слој на асфалт, ископана почва и др.)..

Некои делови од трасата на патот минуваат покрај Боишка Река (притока на Црна Река). Оваа река е класифицирана во II класа (ниско ниво на загадување-мезотропски статус, високо ниво на автопрочистување и коешто може да се користи за одгледување на риба, капење, водени спортови и рекреација) според Уредбата за категоризација на водотеците и езерата - Службен весник на РМ бр. 18/99. Изведувачот треба да забрани привремено или финално одлагање на отпад близу или во самите речни корита, со цел да се превенира **нарушување на квалитетот на водата**.

Во пошироката околина на проектната локација се наоѓаат следниве заштитени подрачја: Значајно растително подрачје (ЗРП) „Илинска Планина“ (на околу 5 километри северозападно од проектната локација); Значајно подрачје за птици ЗПП „Пелагонија“ е сместена на 6 километри источно од проектната локација; 3) емералд (смаралдно) подрачје „Пелагонија“ (на околу 17 километри југоисточно од проектната локација); Блатниот даб е сместен во непосредна близина на проектниот пат оддалечен 1,91 километри североисточно од с.Слоештица и 200 метри источно од каменоломите. Заради големото растојание помеѓу овие заштитени подрачја и проектната локација во Општината Демир Хисар, не се очекуваат негативни влијанија и ризици по нивниот биодиверзитет.

Во Планот на ублажување и Планот за мониторинг, предложени се превентивни мерки и мерки за ублажување прикажани во Поглавје 4 и 5.

Спроведување на ПУЖССА

Овој План за управување со животната средина и социјалните аспекти (ПУЖССА) е дел од договорот што Единицата за спроведување на проектот (ЕУП) ќе го потпише со Изведувачот за спроведување на проектните активности. Изведувачот е должен да ги изврши сите предложени превентивни или ублажувачки еколошки и социјални мерки во овој план и да води евиденција на сите документи поврзани со примената на овие мерки (на пр. Писмо со кое се бара од општината да начинот на отстранувањето на инертниот отпад/градежен шут, евиденција за обука за БЗР изведена за сите работници пред почетокот на активностите, сите планови за БЗР, итн.) Обуката за БЗР треба да биде организирана од Изведувачот за сите работници пред да започнат со проектните активности и пред било какви специфични задачи кои се со висок ризик. Обуката треба да ја спроведе овластена компанија за БЗР, а секојдневните ризици од БЗР треба да бидат проценети од одговорното лице за БЗР кое ќе работи на проектната локација поставено од страна на Изведувачот. Доказот за успешно завршената обука за БЗР потребно е да се чува.

Мерките пропишани во Елаборатот за заштита на животната средина, вклучително и мерките во ПУЖССА, ќе бидат задолжителен услов за Изведувачот за време на спроведувањето на градежните активности.

Надзорниот Инженер е потребно да ја следи имплементацијата на предложените мерки од Изведувачот и под-изведувачите преку визуелни проверки, преглед на документите поврзани со спроведување на мерките и да побара од Изведувачот да ги примени мерките што е можно поскоро. Несообразностите треба да бидат евидентирани и Извештајот за какви било неусогласености треба да се пријави веднаш во општината (Проектниот менаџер), а Раководителот на проектот ќе го пријави до ЕУП. Експерт за заштита на животна средина и социјални прашања ангажиран од ЕУП ќе го пријави случајот на настанатата несообразност и несреќа / итен случај во Банката веднаш по настанувањето. Секоја неусогласеност треба да биде надмината со соодветни мерки и потребно е да се чуваат записите за истите. Редовниот месечен Извештај треба да ги содржи сите проблеми кои настанале во тој период а се однесуваат на животната средина и социјалните аспекти.

ЕУП ќе ги има главните одговорности поврзани со имплементација на проектот, координација, мониторинг и известување.

Експертот за животна средина и социјални аспекти ангажиран од страна на ЕУП ќе биде задолжен да се погрижи за соодветно управување со животната средина за време на сите Проектни активности, да изврши надзор преку преглед на документите, посета на локациите и да води разговори со Изведувачот, Надзорниот инженер и Општинскиот персонал. Експертот ќе проверува дали Изведувачот работи во согласност со ПУЖССА, ќе врши посета на проектната локација најмалку еднаш месечно и Извештајот за мониторинг кој ги опфаќа главните проблеми и временската рамка за нивно решавање ќе го подготви и достави до ЕУП.

Општината има главна улога во мониторинг на секојдневните проектни активности, ангажирање на Надзорниот инженер, координација на проектните активности и одредување на одговорното лице – Проектен Менаџер.

ЕУП е потребно да организира редовни средби со Проектниот менаџер, Изведувачот, претставници од МТВ, одговорно лице од општината Демир Хисар и Експерт за животна средина и социјални аспекти на месечно ниво или за време на посета на локацијата.

Добрата комуникација помеѓу сите инволвирани заинтересирани страни (Изведувач, Надзор, општински персонал, инспектор за животна средина, комунален инспектор, ЕУП од МТВ и други релевантни лица од Општина Демир Хисар е од суштинско значење за да се обезбеди непречена реализација на активностите од под-проектот и негово успешно завршување. ЕУП од МТВ и проектниот менаџер од Општина Демир Хисар ќе обезбеди добра комуникација и координација на проектните активности на лице место.

Механизам за поплаки

ЕУП во рамките на МТВ воведува механизам за поплаки со кој ќе се осигура одговор на сите грижи и поплаки, особено од засегнатите страни и заедниците.

Со цел добивање коментари од засегнатите страни (локалните граѓани и работниците на проектната локација), ЕУП воспостави постапка на механизам за поплаки кој вклучува образец за поплаки за фазата на изградба на проектот (Прилог 5) што ќе биде достапен во електронска форма на веб-страната на МТВ, веб-страната на Општината и веб-страната на Изведувачите.

Образецот за поплаки кој може да се користи во фазата на изградба, е подготвен за локалното население (доколку се случи инцидент или оштетување на приватна сопственост) и за работниците (поплака за недостаток на заштитна опрема, зголемено работно време, работа без период за одмор итн.) кои ќе бидат вклучени во градежните активности.

Пред да се започне со градежни активности, Изведувачот треба да ги извести работниците за образецот за поплаки и можноста да ги искажат своите жалби и поплаки во врска со работењето на градилиштето. Локалното население ќе се запознае со оваа можност преку Информациите објавени на Информативната табла во рамките на месната заедница, веб-страницата на општината и преку локално радио или локална ТВ станица.

ЕУП ќе обезбеди Механизмот за поплаки да може да одговори на сите грижи и поплаки, особено од засегнатите засегнати страни и ранливите групи.

Треба да се преземат следниве чекори за да се обезбеди целосно функционирање на Механизмот за поплаки:

Чекор 1: Евиденција за примени поплаки во регистарот на Механизмот за поплаки;

Чекор 2: Издавање потврда на лицето кое ја поднело жалбата за приемот на истата во рок од 5 дена;

Чекор 3: Истражување на поплаката;

Чекор 4: Решавање на жалбата во рок од 15 дена од приемот на истата;

Чекор 5: Да се следи.

Во случаи кога поплаката / жалбата е целосно пополнета или не е доволно јасна, ЕУП ќе помогне и ќе дава совети за формулирање / дополнување на поднесената жалба, за да може истата да стане јасна, за да може ЕУП да донесе одлука, која ќе биде во најдобар интерес на лицата засегнати од Проектот .

Доколку ЕУП не е во можност да најде краткорочно решение на проблемите, тогаш ќе се изнајдат долгорочни корективни мерки за решавање на истите. Подносителот на пријавата ќе биде информиран за

предложените корективни активности и за нивното следење во рок од 25 календарски дена по признавањето на поплаката. Во ситуација кога ЕУП не може да го реши конкретниот проблем преку механизмот за поплаки или доколку нема потреба од никакво дејствување, тогаш ќе обезбеди детално објаснување / оправдување за тоа зошто не е решено прашањето. Одговорот, исто така, ќе содржи објаснување за тоа како лицето / организацијата што ја покренала жалбата може да покрене поплака во случај исходот да не биде задоволителен. Во секое време, жалителите можат да бараат други правни решенија во согласност со законската легислатива на Република Северна Македонија, вклучувајќи и формална судска жалба.

Поплаките може да се полнат усно, преку телефон, во писмена форма (по пошта или е-mail) или со пополнување на формуларот за поплаки (Прилог 5). Образецот за поплаки ќе биде достапен на веб-страницата на агенциите за спроведување заедно со јасни информации за тоа како повратни информации, прашања, коментари, загрижености и поплаки можат да бидат доставени од која било заинтересирана страна и информации во врска со управувањето со Механизмот за поплаки од ЕУП и во однос на постапката и роковите. Понатаму, на веб-страницата е дадена можност и електронски да се поднесе поплака.

Со цел да се проследат поплаките добиени во рамките на проектот, се планира регистар на Механизмот за поплаки. Специјално номинираните членови на персоналот ќе водат записи за поплаки во регистарот на жалби. Ова ќе вклучува:

- Број на поплаки;
- Датум на приемот;
- Име на засегната страна, пол, возраст и контакт информации;
- Датум на признавање;
- Опис на поплака;
- Опис на преземените активности;
- Датум на решавање на поплаката.

ЕУП ќе го споделува Регистарот на поплаки со СБ на месечна основа.

Јавно објавување и вклучување на граѓани

Општина Демир Хисар доставува нацрт-верзија на овој ПУЖССА за преглед и одобрување на ЕУП и Специјалистот за животна средина и социјални аспекти, кои (кога се уверени дека документот ги исполнува барањата за квалитет и содржина на СБ) го доставуваат нацрт-документот за преглед и одобрување од Светската банка. По добивањето на дозволата, документот треба јавно да се објави.

Нацрт верзијата на ПУЖССА ќе биде достапен за јавноста на веб-страницата на Општина Демир Хисар (<https://www.demirhisar.gov.mk/>) и на веб-страницата на ЕУП од МТВ (<http://www.mtc.gov>) придружен со Образец за поднесување коментари (Прилог 4). Општина Демир Хисар ќе ги користи социјалните медиуми фејсбук (<https://www.facebook.com/>) и твитер (<https://twitter.com/>) за подигнување на свеста за спроведувањето на Проектот и идентификувани ризици, влијанија и мерки за заштита и здравје.

Во текот на 14 дена по објавувањето на подготвениот ПУЖССА, Општина Демир Хисар ќе ја спроведе виртуелната јавна расправа со цел да ја информира јавноста за предложените активности на под-проектот, предвидените влијанија и начините на нивно ублажување.

Соопштението до јавноста ќе содржи краток опис за целта на проектот, проектните активности и времетраењето на активностите, влијанијата врз животната средина и општествените аспекти, предложените мерки, достапноста на ПУЖССА заедно со Образецот за доставување коментари на веб-страницата на МТВ и веб-страницата на општината, информативната табла во рамките на месната заедница. Соопштението ќе содржи и информации за можноста граѓаните да изнесат мислење / предлог / коментари за подготвениот

ПУЖССА со пополнување на Образецот за коментари и доставување до одговорното лице од МТВ г-ѓа Ирена Пауновиќ (е-пошта: irena.paunovikj.piu@mtc.gov.mk). Образецот за поднесување коментари може да се пополни анонимно или со свое име и презиме, додека пак коментарот или предлогот треба да биде целосно опишан за да се земе предвид во финалната верзија на ПУЖССА. Во соопштението ќе бидат објавени и информации за датумот и времето на спроведување на јавната расправа преку видео со јавноста како и за начинот на кој заинтересираните страни можат да учествуваат на истата.

Јавното соопштение ќе биде објавено на локално радио или ТВ станица како и на информативната табла во рамките на месната заедница.

Јавна расправа

Со оглед на моменталната состојба со КОВИД 19 и неможноста за организирање на вообичаен настан за јавна расправа во просториите на Општината каде што ќе се реализира проектот, ќе се организираат виртуелни јавни расправи, ЕУП од МТВ во соработка со општината ќе го дефинира датумот за виртуелната јавна расправа (преку користење на оперативната алатка Vebex).

Општините ќе треба да ги известат сите релевантни засегнати страни на нејзината територија за времето на виртуелната јавна расправа (и да ги прашаат за нивната е-пошта доколку сакаат да се приклучат на настанот), така што сите од нивните домови / канцеларии можат да го следат настанот и бидат активни учесници. Доколку засегнатите страни ги немаат техничките можности, општината ќе обезбеди соодветно решение за да може да го следат настанот. Списокот за испраќање на учесници ќе биде подготвен земајќи ги предвид сите релевантни заинтересирани страни и поканата ќе биде испратена до истите со кратко објаснување за:

- Цел на виртуелната јавна расправа;
- Линк за регистрација и упатства за поврзување;
- Точно време и датум на настанот;
- Достапност на подготвениот нацрт ПУЖССА за коментари и
- Можноста за доставување коментари за подготвениот ПУЖССА преку пополнување на Образецот за доставување коментари и предлози за ПУЖССА до одговорното лице од ЕУП.

За време виртуелната јавна расправа, по презентацијата на главните проектни активности и главните наоди од ПУЖССА, присутните засегнати страни можат да ги кажат своите коментари / прашања / предлози и загриженост во врска со проектот.

По одржувањето на виртуелната јавна расправа и 14-дневниот период за поднесување коментари, ќе се подготви финалната верзија на ПУЖССА која ќе го содржи извештајот од јавната расправа (кој ја вклучува и објавата за настанот (преку медиуми) детален опис на настанот, список на учесници, записник за состанок и коментарите од истиот) и соодветните корекции во документот според примените коментари и забелешки.

Одобрената финална верзија на ПУЖССА треба да биде вклучена во Договорот за грант со апликантот за под-проект, а потоа во соодветните тендерски документи и договори за градежништво.

Финалната верзија на ПУЖССА ќе биде достапна на веб-страната на МТВ и на веб-страната на Општината за целиот период на спроведување на под-проектот.

Лице за контакт за информирање за проектот и јавни консултации од МТВ:

Г-ѓа Ирена Пауновиќ, одговорна за односи со јавноста за проектот,

е-пошта: irena.paunovikj.piu@mtc.gov.mk

**Лице за контакт за информирање за проектот и јавни консултации од Општина
Демир Хисар:**

**Г-дин Мише Милошевски, Раководител на Сектор за урбан развој, заштита на
животната средина и локален економски развој,**

е-пошта: mishe.miloshevski@yahoo.com

tel: 078 276 320

4. ПЛАН ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ЕКОЛОШКО-СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

Потенцијални влијанија	Скала на влијанија	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
Проектна активност: Обележување на трасата за реконструкција на локалниот пат R29371 Слоештица во Општината Демир Хисар			
<p>Аспект: Прашања на безбедност и здравје при работа и безбедност на месната заедница</p>	<p>Очекувано влијание:</p> <p>Потенцијални негативни влијанија врз здравјето и безбедноста на работниците и локалното население при фазата на изградба на локалната улица поради:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Недостаток на обезбедени безбедносни мерки при почетокот на градежните работи - Повреда при поминување во близина на градилиштето и на отворен ров и шахти - Непочитување на строгите стандарди за БЗР и процедурите на работа - Несоодветен пристап на јавен пристап на локалниот пат во с. Слоештица. 	<p>Локално/ краткотрајно/ големо влијание со умерено значење долж локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка, одобрување и имплементација на План за Безбедност и Здравје при работа за ризични терени (особено за оние делови од патот со ширина од 3,5 – 4 m) вклучувајќи тука и Процедури за управување со Работна Сила, План за безбедност на Заедницата и План за Управување со Отпад; • Подготовка, одобрување и спроведување на План за управување со сообраќајот, заедно со вработените во општината, пред почетокот на проектните активности; • И покрај фактот дека проектот е сместен во рурална/ненаселена област во рамките на општината, од суштинско значење е Изведувачот да обезбеди безбедносни мерки за работниците и за локалното население кое што ќе го користи овој пат за да пристапи до каменоломите и земјоделските посеји, особено во оние делови од локалниот пат со мала широчина од 3,5 – 4 m (употреба на еколошки прилагоден вид на опрема во однос на нивото на бучава, вибрации, лесна ротација; треба да се направи кратка обука на работниците пред да започнат со работа за да се обезбеди внимателно ракување со градежните машини, итн.) Заради ограничената широчина на патот на некои места, постои потенцијален ризик за безбедност во сообраќајот за време на оперативната фаза на проектот особено за жителите кои го користат патот за да стигнат до каменоломите и земјоделските посеји. Инвеститорот треба да развие и спроведе мерки за ублажување во оперативната фаза на проектите, како што се: <ul style="list-style-type: none"> - поставување на хоризонтална и вертикална сообраќајна сигнализација за ограничување на брзината на возилата особено на местата каде има излез на патот до каменоломите и земјоделските полиња, - ограничување на генерираната бучава како што дозволуваат условите на патот, примена на бариери за ограничување на брзината на патот (брзински патни пречки, патни раменици, конвексни огледала со широк агол, итн. Сите мерки за ублажување треба да бидат во согласност со националната регулатива за безбедност во сообраќајот - Закон за безбедност во сообраќајот на 	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач Понудувач/Подизведувач • Надзор • Општински персонал (комунален инспектор/инспектор за животна средина)

Потенцијални влијанија		Скала на влијанија	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
			<p>патиштата (Службен весник на РМ, бр.54 / 07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51 / 11, 114 / 12, 27/14 и 169/15),</p> <ul style="list-style-type: none"> Обезбедување информации преку телевизија, радио и преку општинскиот веб-сајт (https://www.demirhisar.gov.mk/) за градежните активности - започнување и завршување на секојдневната работа и локација на активностите, времетраење на работата и сообраќаен пристап преку други улици Поставување на соодветни ленти за предупредување и информации и знаци за предупредување околу градилиштето; Задолжителна примена на добра градежна пракса и безбедносни мерки, како на пр.: а) употреба на соодветна заштитна облека и опрема од страна на работниците; б) одржување на лична хигиена; в) при работите, треба да се обезбедат прибори за прва помош и медицински услуги на локациите; Заштита на пешаците, локалното население - ограднување на проектната локација и спречување пристап до градилиштето за неовластени лица; Градилиштето треба да се одржува чисто и без отпад. Отпадот треба веднаш да се собере и да се отстрани за да се превенираат повреди; На градилиштето треба да се постави мобилен тоалет; Со машините треба да ракуваат искусни и обучени лица, со што ќе се намали ризикот од несреќи; Треба да се обезбеди постојано присуство на противпожарни уреди во случај на пожар или други оштетувања; Сите работници мора да се запознаат со опасностите од пожар и противпожарните мерки, и мора да бидат обучени за ракување со противпожарни апарати, хидранти и други уреди кои се користат за гасење пожари; На проектната локација, не треба да се чуваат големи количества запаливи течности. 	
Проектна активност: Реконструкција на локален пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар				
<i>Аспект: Квалитет на воздухот</i>	Очекувано влијание: Потенцијални емисии од превозните возила и влијание врз квалитетот на воздухот во долж	Локално/ краткорочно/ со мало значење во Општина Демир Хисар	<ul style="list-style-type: none"> Градилиштето, транспортните патеки и локациите каде што се ракува со материјали треба да се прскаат со вода во суви и ветровити денови; Градежните материјали треба да се чуваат на соодветни покриени места заради намалување на прашината; Возила чишто товар емитува прашина треба да бидат покриени; Употреба на заштитни маски за работниците ако се појави прашина; 	<ul style="list-style-type: none"> Изведувач - Подизведувач Надзор

Потенцијални влијанија		Скала на влијанија	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
	проектната локација поради: -Емисии на гасови од работата со градежни машини како: CO ₂ , NO _x , PAH, SO ₂ и суспендирани честички (PM ₁₀ , PM _{2.5}).		<ul style="list-style-type: none"> Ограничување на брзината на возилата на градилиштата; Редовно одржување на возилата и градежната механизација, со цел да се намали истекување на моторни масла, емисии и ширење на загадувањето; Не е дозволено горење на остатоци од расчистувањето на теренот. 	
<i>Аспект; Привремено користење на земјиште / оштетување на приватна сопственост</i>	Очекувано влијание: Привремено користење на земјиште заради привремено складирање на машини и материјали за време на градежните работи. Оштетување на приватна сопственост поради градежни работи	Локално	<ul style="list-style-type: none"> Избегнување на употреба на приватно земјиште; Во случај да мора да се употреби приватно земјиште да се минимизира на големината на искористената површина и влијанието врз вегетацијата; Имплементација на одредбите за РПР; Аранжманите со сопственикот и плаќањето мора да се извршат пред пристапот до земјиште. 	<ul style="list-style-type: none"> Изведувач, ЕУП
<i>Аспект: Отпад</i>	Очекувано влијание: Можно е да дојде до негативен ефект врз животната средина и здравјето како резултат на создавање различни текови на отпад Несоодветно управување со отпад и ненавремено собирање и транспорт на отпадни текови	Локално/ краткорочно/ со големо значење за проектната локација (локален пат R29371 – Слоештица Општина Демир Хисар)	<ul style="list-style-type: none"> Идентификација на разните видови отпад на местото на проектот (почва, асфалт, храна, итн.); Класификација на отпадот според националната Листа на отпад (Службен весник бр.100/05); Главниот отпад би се класифицирал според Глава 17 „Отпад од градежни активности и уривање (заедно со ископана земја од контаминирана локација)“ со шифра на отпад 17 05, 17 05 06 - ископана земја, 17 09 04 - мешан отпад од градилишта; Може да има и мала количина на комунален цврст отпад (храна, пијалаци), како и амбалажен отпад (хартија, шишиња, стакло, и сл.). Треба да се обезбедат соодветни контејнери / канти за отпад на градилиштето за време на проектните активности за реконструкција на патот; Собирање, транспорт и одлагање на инертен комунален отпад од страна на ЈКП „Комуналец“ од Демир Хисар на општинската депонија „Крутево“; 	<ul style="list-style-type: none"> Изведувач-Понудувач Надзор Вработени од општината (инспектор за животна средина и комунален инспектор) ЈКП "Комуналец" од Демир Хисар

Потенцијални влијанија		Скала на влијанија	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
			<p>која се наоѓа околу 20 km југоисточно од областа на проектот во с. Слоештица. Треба да се земат предвид опциите за повторна употреба / рециклирање на генерираниот отпад (на пр. повторна употреба на отстранетиот слој на асфалт, ископана почва и др.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Потенцијалниот опасен отпад (моторни масла, горива за возила, и сл.) треба да се собира одделно, а овластен собирач и транспортер треба да биде договорен како подизведувач за транспорт и одлагање; • За време на транспортот материјалите треба да бидат покриени за да се избегне расфрлање на отпадот; • Горењето на градежен отпад треба да биде забрането. 	
<p><i>Аспект:</i> Вознемирување со бучава</p>	<p>Очекувано влијание: Можно вознемирување со бучава како резултат од користење на надворешна опрема и транспортни возила низ градилиштето</p>	<p>Локално/краткорочно / со мало значење/ низ проектната локација во општина Демир Хисар</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Опремата треба да има соодветни уреди за намалување на степенот на бучава; • Според националното законодавство за амбиентална бучава и вибрации (Службен Весник на Бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/14), Проектната локација спаѓа во подрачје со IV ниво на заштита од заради тоа што патот се наоѓа во област во којашто нема семејни куќи, туку само земјоделско земјиште (максимално дозволеното ниво на бучава треба да надминуваат 60 dBA ноќе и 70 dBA навечер и дење; • Реконструкцијата не треба да биде дозволено во текот на ноќите; работата на градилиштето ќе биде ограничена на периодот од 7.00 - 19.00. • Контролата на нивото на бучава треба да се изврши пред почетокот на работните активности и за време на работните часови; 	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач-Понудувач • Надзор
<p><i>Аспект:</i> Квалитет на водата</p>	<p>Очекувано влијание: Може да дојде до потенцијални еколошки влијанија врз соодветните водотеци поради подземна контаминација (од излевање на материјали како горива, моторни масла и мазива) и поради одлагање на</p>	<p>Локално/краткорочно/ близу соодветните водотеци Боишка река Средно значење</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Потенцијалниот опасен отпад (моторни масла, горива, мазива) треба да се собира посебно, а како подизведувач за транспорт и одлагање на опасниот отпад треба да се ангажира овластена компанија; • Во согласност со националното законодавство за управување со отпад, забрането е привремено или трајно одлагање во, или во близина на реката Бела како и на речното корито на реката Боишка, со цел да се спречи намалување на добриот еколошки статус – II класа (ниско ниво на загадување-мезотропен статус, високо ниво на самопочистување при што може да се користи за одгледување на риби, капење, водени спортови и и рекреација). 	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач –Понудувач • Надзор

Потенцијални влијанија		Скала на влијанија	Предложени мерки за ублажување	Одговорност
	отпад близу или во самите речни корита.			
<p><i>Аспект: Заштита на Блатниот даб</i></p>	<p>Очекувано влијание: Може да дојде до потенцијални еколошки влијанија врз Блатниот даб поради подземна контаминација (од излевање на материјали како горива, моторни масла и мазива, како и отпадна вода) и поради одлагање на отпад близу дабот. Несоодветно управување со отпад и ненавремено собирање и транспорт на отпадни текови. Ризик од физичко оштетување на дрвото при користење на градежната механизација</p>	<p>Локално/краткорочно, со мало значење на дел од проектната локација во општина Демир Хисар каде се наоѓа Блатниот даб</p>	<p>Забрането е:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Палење на оган во близина на стеблото или неговото опожарување, - Сечење и кршење на гранки, - Кинење на лстови и желади, - Механичко оштетување на дрвесината на стеблото, поставување на табли или други материјали на стеблото - Расфрлање отпад и шут во близина на стеблото и исфрлање на отпадни масла од моторните возила во близина на коренот на стеблото, - Испуштање на отпадни води во близина на стеблото, - Други активности кои можат да придонесат за изменување на пејсажниот и визуелен изглед на стеблото како и загрозување на неговиот биолошки опстанок, <p>Заштита на Блатниот даб со поставување на ограда за време на градежните активности.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изведувач –Понудувач • Надзор
Оперативна фаза: Работите на локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар				
<p>Инвеститорот треба да развие и примени мерки за олеснување во оперативната фаза на проектот како: поставување на хоризонтална и вертикална сигнализација за регулирање на сообраќајот и за ограничување на брзината на возилата, ограничување на генерираната бучава во согласност на условите на патот, примена на патни бариери за ограничување на брзината (бариери за ограничување на брзината, патни рамена, конвексни широкоаголни огледала и сл.). Сите мерки за ублажување треба да бидат во согласност со националните одредби за безбедност во сообраќајот - Закон за безбедност во патниот сообраќај (Службен весник на РМ, бр. 54/07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51/11,114/12, 27/14 и 169/15).</p>				

5. ПЛАН ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што ќе се следи?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерење)?	Зошто да се следи параметарот?	Трошоци		Одговорност	
					Реконструкција	Операции	Реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар	Операции на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар
Проектна активност: Означување на трасата за реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар								
Подготвени сите потребни документи во врска со безбедност и здравје при работа (БЗР), безбедност во заедницата и управување со сообраќајот	Во рамките на проектната локација во Општина Демир Хисар	Увид во подготвената документација (План за БЗР, План за безбедност во заедницата План за управување со сообраќајот (ПУС)	При активностите за расчистување; На почетокот од секој работен ден во текот на под-проектните активности	За да се спречат ризиците по здравјето и безбедноста - механички повреди; За да се испочитува националната здравствена регулатива и стандардите за БЗР		Дел од изведувачите и СЕ договор	Изведувач-Понудувач Надзор Комунален инспектор во Општина Демир Хисар	
Обука на работниците и информирање на локалното население за проектните активности	На проектната локација во Општина Демир Хисар	Обука за БЗР од страна на овластена компанија ангажирана од Изведувачот Обезбедување на информации преку ТВ, радио и веб-страница на општината (https://www.demirhisar.gov.mk/) за проектните активности	Пред започнување на проектните активности	За да се спречат здравствените и безбедносните ризици - механички повреди на работникот и локалното население Да биде во согласност со националните комунални здравствени регулативи и стандардите за БЗР		Вклучено во буџетот на проектот	Изведувач-Понудувач Надзор Комунален инспектор во Општина Демир Хисар	
Проектна фаза : реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар								

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до R29371, во Општина Демир Хисар

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што ќе се следи?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерење)?	Зошто да се следи параметарот?	Трошоци		Одговорност	
					Реконструкција	Операции	Реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар	Операции на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар
Обезбедување безбеден тек на сообраќајот во општина Демир Хисар	Во рамките на проектната локација во Општина Демир Хисар	Визуелно следење	Во текот на работниот ден	За да има безбеден тек на сообраќајот низ проектната локација и лесен пристап на локалното население до својот имот и до јавните објекти	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач/под-изведувач Надзор Сообраќаен инспектор одговорен за Општина Демир Хисар	
Употреба на опрема за лична заштита	На локацијата	Визуелно следење	Повремено во текот на изградба	Да се осигура безбедност на работниците	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач/под-изведувач Надзор Трудов инспектор одговорен за Општина Демир Хисар	
Обезбедување безбедна пешачка патека и коридори за поминување	На градилиштето	Визуелно следење	Повремено во текот на изградба	За да има безбеден тек на сообраќајот низ проектната локација и лесен пристап на локалното население до својот имот и до јавните објекти	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач/под-изведувач Надзор Сообраќаен инспектор одговорен за Општина Демир Хисар	
Примарна селекција на создадените разни видови отпад на проектната локација	На локацијата	Увид во документација	На почетокот на работа со нов/и материјали	За да се овозможи двоене на опасниот од неопасниот отпад како и инертниот од биоразградливиот отпад и селектирање на оној којшто може повторно да се користи од оној којшто не може.	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач/под-изведувач	
Собирање и транспорт на опасен отпад (ако се појави)	Во безбедно привремено складиште	Увид во Превозниот лист и во состојбата на складиштето	Пред транспортот на опасен отпад (ако постои)	За да се подобри практиката на управување со отпад на општинско и национално ниво / За	Вклучено во буџетот на проектот		Овластен изведувач за собирање и транспортирање на опасен отпад (ако се појави)	

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
 Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до R29371, во Општина Демир Хисар

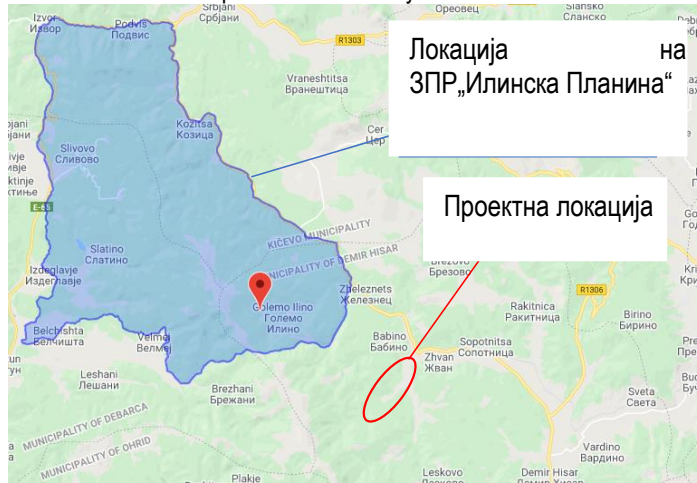
Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што ќе се следи?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерење)?	Зошто да се следи параметарот?	Трошоци		Одговорност	
					Реконструкција	Операции	Реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар	Операции на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар
				да не се одлага опасен отпад на местата за одлагање комунален отпад				
Собирање, транспорт и крајно одлагање на цврст отпад	На локација на Проектот (во рамките на локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар)	Визуелно следење и увид во превозниот лист и листот за одлагање на подизведувачот	По секојдневно собирање и транспорт на отпадот на редовна основа	За да не се остава и да не се одлага отпад на локациите, со цел да се избегне влијание врз животната средина и врз здравјето на локалното население; За да има реални податоци за создадените текови на отпад и за да се подобри управувањето со отпадот the waste management	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач - Понудувач Надзор и ЈКП „Комуналец“ од Демир Хисар	
Основен мониторинг на бучавата и дополнително по јавни приговори (доколку се случи некој)	Долж локалниот пат	Со калибрирана опрема за мерење на бучава	Пред започнување на градежните активности и за време кога има најмногу работа	За да се обезбеди ниво на бучава во рамките на ограничувањата според регулативата; За да се спречи вознемирување со бучава	Дел од редовните трошоци на Изведувачот		Изведувач; Акредитирана компанија за мерење на ниво на бучава ангажирана од страна на Изведувачот; Овластен инспектор за животна средина, градежен инспектор	
Можно одлагање на отпад (цврст и течен) на брегот или во коритото на на Бела Река и	Во близина на проектната локација	Визуелна проверка дали е одложен отпад блиску до релевантните водотеци	За време на проектните активности (еднаш неделно)	Да се обезбеди добар статус на квалитетот на водата. За да се спречи можно загадување на водата	Вклучено во буџетот на проектот		Изведувач – понудувач Надзор	

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до R29371, во Општина Демир Хисар

Кој параметар треба да се следи?	Каде е параметарот што ќе се следи?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерење)?	Зошто да се следи параметарот?	Трошоци		Одговорност	
					Реконструкција	Операции	Реконструкција на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар	Операции на локалниот пат R29371 – Слоештица, во општина Демир Хисар
на реката Боишка				на Белата Река и реката Боишка.				
Исполнет Годишен извештај за собирање, транспорт и одлагање на отпадот	Кај администрацијата на локалната самоуправа	Увид во документацијата - посочување на Лист за отпад	По извршување на задачата за собирање, транспорт, привремено отстранување и депонирање на отпадот	За да се подобри управувањето со отпад на локално и национално ниво; За да се испочитуваат националните законски барања	Вклучено во буџетот на проектот		Градоначалник на Општина Демир Хисар / Министерство за животна средина и просторно планирање	
Состојба на Блатниот даб	Покрај проектната локација каде се наоѓа Блатниот даб		За време на проектните активности	За да не дојде до нарушување на состојба на Блатниот даб			Изведувач - Понудувач Министерство за животна средина и просторно планирање	
Проектна фаза: Оперативна фаза за локалниот пат R29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар								
Поставување на хоризонтална и вертикална сообраќајна сигнализација за ограничување на брзината на возилата, пречки за ограничување на брзината на патот.	Долж локалниот пат (особено на места каде што ширината на патот е мала 3m)	Намален број на сообраќајни несреќи долж патот.	Континуирано (параметарот треба да се следи во согласност со Законот за безбедност во патниот сообраќај - Службен весник на РМ, бр. 54/07, 86/08, 98/08, 64/09, 161/09, 36/11, 51/11, 114/12, 27/14 и 169/15).	За да се постигне безбедност на локалното население и да се биде во согласност со националната регулатива за безбедност во сообраќајот.		Општински буџет		Министерство за внатрешни работи (подрачна служба во Општина Демир Хисар)

6. ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Мапа на чувствителни области во поширокото опкружување на проектната локација во Општина Демир Хисар

Слика 8 Локација на ЗПР „Илинска Планина“ поврзано со проектната локација

Слика 9 Локација на ЗПП „Пелагонија“ поврзано со проектната локација

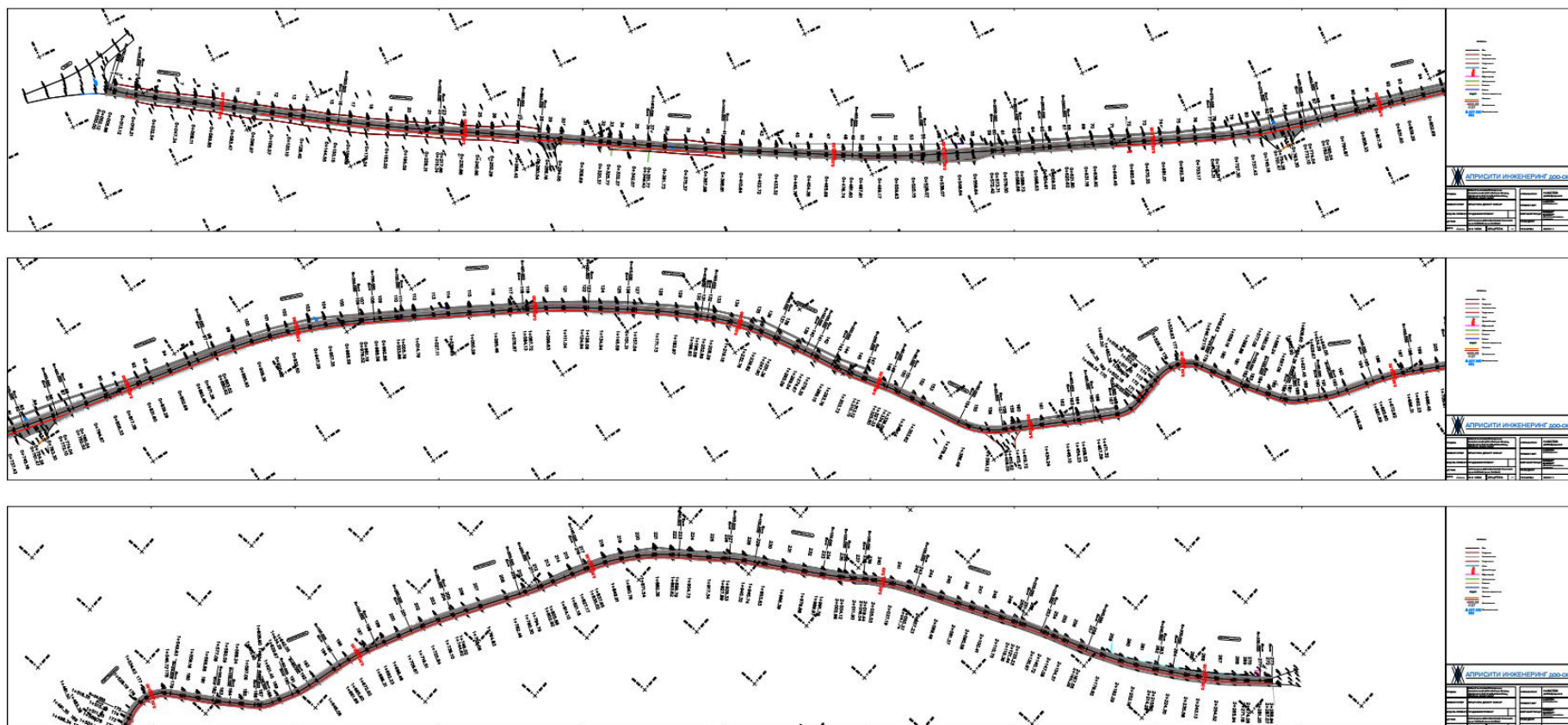

Слика 10 Локација на Смарагдна локација „Јакупица“ поврзано со проектната локација

Слика 11 Локација на Блатен даб

Прилог 2 Изглед на проектната локација во Општина Демир Хисар

Слика 12 Изглед на проектната локација на локалниот пат во Општина Демир Хисар

Прилог 3 Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во проектите за градежништво/градежни работи и соодветни мерки за претпазливост за време на пандемијата

(наменето за Изведувачи на активности при реконструкција на локални патишта/улицы во рамки на проектот за “Проект за поврзување на локални патишта” при МТВ)

Имајќи ја во предвид новата ситуација со појавата на вирусот КОВИД 19, покрај стандардните мерки за безбедност и заштита при работа (дефинирани во соодветните документи во рамки на проектот за “Поврзување на локални патишта” при МТВ), потребно е да се спроведат и мерките за заштита од КОВИД 19.

Изведувачите, без сомнение, ќе се соочат со многу предизвици во новата ситуација, како што се:

- Неможност да се купи заштитна опрема и средства за дезинфекција поради нивниот дефицит на пазарот;
- Недостаток од работна сила поради ограниченото движење и отсуствата од работа;
- Неможност да се обезбедат материјали и работна опрема поради застојот во сите сегменти од животот во земјата;
- Загриженоста на работниците за потребните средства за живеење поради намалениот обем на работа, итн.

Приоритетна активност која Изведувачите е неопходно да ја преземат, претставува спроведување на мерките за заштита од КОВИД 19 усвоени од страна на Владата на Република Северна Македонија на предлог на Комисијата за заразни болести и Министерството за здравство. **Овие мерки треба постојано и во континуитет да се ажурираат во согласност со најновите одредби воведени од страна на Владата.** Изведувачот треба да назначи Одговорно лице кое ќе ги следи мерките усвоени од Владата и кое истите ќе ги примени во работењето на градилиштето на проектната локација.

На следните линкови од веб-страниците на националните институции одговорни за КОВИД 19, Изведувачот може да најде и користи ажурирани информации и препораки:

- **Влада на Република Северна Македонија** - <https://vlada.mk/node/20488?In=en-gb>
- **Министерство за здравство** - <http://zdravstvo.gov.mk/korona-virus/>
- **Министерство за труд и социјална политика** - <http://mtsp.gov.mk/covid-19.nspX>
- **Министерство за транспорт и врски** - <http://mtc.gov.mk/Preporaki%20od%20Vlada>
- **Официјална страница за КОВИД – 19** - <https://koronavirus.gov.mk/en>

На национално ниво, покрај мерките воведени од страна на Владата за заштита од КОВИД 19, Македонското здружение за заштита при работа изготви “Водич за безбедност и здравје при работа во градежништвото за превенција од корона вирусот”. Водичот содржи мерки кои Изведувачот треба да ги спроведе со цел отстранување на можните начини за добивање и пренесување на КОВИД 19 меѓу работниците на градилиштето.

Водичот во неколку поглавја, со повеќе детали, го содржи следното:

- Предизвици во градежништвото;
- Обврски на Изведувачот;
- Обврски на вработените;
- Обврски на Инвеститорите;
- Начини за постапување доколку има сомнителен случај или случаи на заболени со КОВИД 19;
- Контакт-телефони на одговорните национални институции со кои треба да се контактира во случај на појава на лице заражено со КОВИД 19.

Текстот на “Водичот за безбедност и здравје при работа во градежништвото за превенција од корона вирус” на македонски јазик може да се погледне на следниот линк: <http://mzzpr.org.mk/wp-content/uploads/2020/04/covid19-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D1%88%D1%82%D0%B2%D0%BE.pdf>.

Покрај барањата на национално ниво, Изведувачот е потребно истовремено да ги спроведе и барањата кои се воведени од Светската банка во врска со заштитата од КОВИД 19.

Во врска со прашањата поврзани со КОВИД 19 за проектите од градежништвото/градежните работи, дадени од страна на Светска банка (следејќи ги препораките од Светската здравствена организација - СЗО), истите се поделени во неколку сегменти/прашања и детално се прикажани во Табела 3.

Табела 3 Аспекти препорачани од Светска Банка во врска со КОВИД-19 во проектите од градежништвото/ градежните работи

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	<p>Изведувачот треба да ги утврди мерките за постапување во ситуација со КОВИД-19 земајќи ја предвид локацијата, постојните проектни ресурси, достапноста на набавките, капацитетот на локалните здравствени служби/службите за итна помош, степенот до кој вирусот е веќе присутен во областа.</p> <p>Единицата за управување со проектот при МТВ и Изведувачот треба да утврдат конкретни постапки за постапување во врска со прашањата поврзани со КОВИД-19 на градилиштето. Постапките треба да се спроведат, документираат и ажурираат во согласност со последните измени воведени од страна на Владата и условите на градилиштето.</p>
Проценка на карактеристиките на работната сила	<ul style="list-style-type: none"> Изведувачот треба да изготви детален профил на проектната работна сила, клучните работни активности, распоредот за извршување на таквите активности, различното времетраење на договорите и ротации на работниците за нивно ангажирање; Ова треба да вклучува и преглед на работниците кои се сместени во своите домови (т.е. работници од локално население), работниците кои се сместени во локалната заедница и работниците кои се сместени на самата локација (т.е. сместувачки камп за работници). Онаму каде е можно, треба да се идентификуваат и работниците кои можеби се со поголем ризик од КОВИД-19, оние кои веќе имаат постојни здравствени проблеми или кои се поинаку во ризик; Треба да се разгледаат и начините за минимизирање на движењето во и надвор од локацијата. Ова може да вклучува продолжување на траењето на постојните договори, за да се избегне работниците да се вратат дома во загрозените области, или да се вратат на локацијата од загрозените области.
Влез/излез од работната локација и проверки при започнување на работа	<ul style="list-style-type: none"> Воспоставување на систем за контрола на влезот/излезот од локацијата, обезбедување на границите на локацијата и утврдување на определени места за влез/излез (ако веќе не се претходно определени). Влезот/излезот од локацијата треба да се документаат/евидентираат; Обука на персоналот за обезбедување за (подобрениот) систем кој е воспоставен за целите на обезбедување на локацијата и контролирање на влезот и излезот и однесувањето кое од нив се очекува при спроведувањето на таквиот систем и какви било посебни прашања поврзани со КОВИД-19; Обука на персоналот кој ќе биде одговорен за надзор на влезот на локацијата, обезбедување на потребните ресурси за да можат да го документаат влезот на работниците, спроведување на проверки на температурата и евидентирање на деталите за секој работник на кој влезот не му е дозволен; Осигурување дека работниците се способни за работа пред да влезат на локацијата или пред да започнат со работа. Иако веќе треба да има воспоставено постапки за ова прашање, посебно внимание треба да се обрне на работниците со постојни здравствени прашања или кои се поинаку во ризик. Треба да се земе предвид демобилизацијата на персоналот со постојни здравствени проблеми; Проверка и евидентирање на температурата на работниците и другите лица кои влегуваат на локацијата или за кои е потребно самопријавување пред или при влезот на локацијата; Обезбедување на секојдневни извештаи за работниците пред започнување со работата, со фокус на специфичните аспекти поврзани со КОВИД-19, вклучително со нормите за однесување при кашлање, хигиена на раце и мерки за дистанцирање, со примена на демонстрации и партиципативни методи;

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	<ul style="list-style-type: none"> Во текот на дневните информирања/извештаи, потсетување на работниците самите да се следат во однос на потенцијалните симптоми (треска, кашлица и други рЕУГПираторни симптоми) и да ги информираат своите претпоставени или одговорното лице за КОВИД-19 ако имаат симптоми или ако не се чувствуваат добро; Работникот од загрозена област или кој бил во контакт со заболено лице треба да се спречи да се врати на локацијата во период од 14 дена или (ако тоа не е возможно), таквиот работник треба да се изолира за период од 14 дена; На заболениот работник нема да му се дозволи влез на локацијата и истиот ќе се упати во локалните здравствени установи ако е потребно или ќе се побара негова изолација во домашни услови во период од 14 дена.
Општа хигиена	<ul style="list-style-type: none"> Поставување на постери и знаци околу локацијата, со слики и текст на локалните јазици (МК/АЛБ/ТУ); Да се осигури дека на местата каде се мијат рацете има сапун, хартија за бришење за една употреба и затворени корпи за отпадоци кои се поставени на клучни места на локацијата, вклучително на влезовите/излезите од работните области; онаму каде има тоалет, менза или дистрибуција на храна или се обезбедува вода за пиење; во сместувачките простории за работниците; на станиците за отпад; во продавниците; и во заедничките простории. Треба да се обезбедат уреди за миене раце онаму каде ги нема или каде не се соодветни. Може да се користи и средство за дезинфекција со алкохол (ако има, 60-95% алкохол); Обука за работниците и персоналот на локацијата за знаците и симптомите на КОВИД-19, како се шири, како да се заштитат (вклучително со редовно миене на раце и социјално дистанцирање) и што да прават доколку тие или други лица имаат симптоми; Обезбедување на дел од сместувачките капацитети за работниците како дел за самоизолација, како и за поформална изолација на персоналот кој можеби е заразен.
Чистење и отстранување на отпад	<ul style="list-style-type: none"> Обезбедување на соодветна опрема за чистење, материјали и средства за дезинфекција за персоналот одговорен за чистење; Обука за персоналот за чистење за соодветните постапки за чистење и соодветниот интервал за чистење во области кои многу се користат или кои се со висок ризик; Кога се очекува дека хигиеничарите ќе треба да исчистат области кои биле или за кои се сомнева дека се контаминирани со КОВИД-19, на нив ќе треба да им се обезбеди соодветна ЛЗО (лична заштитна опрема): наметки или мантили, ракавици, заштита за очи (маски, очила или визири) и чизми или затворени работни обувки. Ако не е достапна соодветна ЛЗО, на хигиеничарите треба да им се обезбедат најдобрите достапни алтернативи; Обука за хигиеничарите за соодветната хигиена (вклучително со миенето раце) пред, во текот на и по извршувањето на чистењето; за начинот за безбедно користење на ЛЗО (онаму каде е потребно); за контролата на отпадот (вклучително за употребената ЛЗО и материјалите за чистење); Медицинскиот отпад генериран во текот на обезбедувањето грижа за заболените работници треба безбедно да се собере и одложи во определените садови - контејнери или ќеси и да се третира и одложи со следење на релевантните барања (на пример, националните - http://www.moepp.gov.mk/?nastani=%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%bf%d0%be%d1%80%d0%b0%d0%ba%d0%b8-%d0%b7%d0%b0-%d1%83%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d1%83%d0%b2%d0%b0%d1%9a%d0%b5-%d1%81%d0%be-%d0%be%d1%82%d0%bf%d0%b0%d0%b4-%d0%b7%d0%b0-%d0%b3%d1%80). Ако е потребно медицинскиот отпад да се согори, истото треба да се реализира со колку што е можно поограничено времетраење. Отпадот треба да се намали и сегрегира, така што ќе се согори само најмало количество отпад.
Прилагодување на работните практики	<ul style="list-style-type: none"> Намалување на големината на работните тимови; Ограничување на бројот на работници на локацијата во определен временски период; Промена во 24-часовна работна ротација; Прилагодување или редизајнирање на работните процеси за конкретни работни активности и задачи за да се овозможи социјално дистанцирање и обука за работниците за овие процеси;

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
	<ul style="list-style-type: none"> • Продолжување со реализацијата на стандардните обуки за безбедност, со додавање на посебните аспекти поврзани со КОВИД-19. Обуката треба да вклучи соодветно користење на стандардна ЛЗО. Иако на датумот на ова известување општата насока е дека за градежните работници не е потребна посебна ЛЗО за КОВИД-19, истото треба редовно да се ревидира; • Паузите да се организираат (онаму каде е можно) во надворешни услови во рамките на локацијата; • Разгледување на можноста за промена на поставеноста на мензата и фазно реализирање на оброците за да се овозможи социјално дистанцирање и фазен пристап до и/или привремено ограничување на пристапот до рекреативните објекти кои може да ги има на локацијата, вклучително со теретаните; • Во определен момент може да биде потребно да се ревидира сеопфатниот проектен распоред, да се процени степенот до кој истиот треба да се прилагоди (или целосно да се прекине со работите) за да се одразат разумните работни практики, потенцијалната изложеност на работниците и на заедницата и достапноста на набавките, земајќи ги предвид советите и насоките на Владата.
Проектни медицински служби	<ul style="list-style-type: none"> • Проширување на здравствената инфраструктура и подготвување на места во кои пациентите може да се изолираат. Капацитетите за изолација треба да се поставени подалеку од сместувачките капацитети за работниците и местото на извршување на тековните активности. Онаму каде е возможно, на работниците треба да им се обезбеди просторија со добра вентилација (отворени прозорци и врата). Онаму каде ова не е возможно, во капацитетите за изолација треба да се овозможи растојание од најмалку 1 метар меѓу работниците кои се во иста соба, и ако е можно, работниците да се одвојат со завеси. Заболените работници треба да бидат со ограничено движење, да ги избегнуваат заедничките простории и капацитети и да биде забрането да се посетуваат сè додека не помине периодот од 14 дена во кој немаат симптоми. Ако треба да ги користат заедничките простории и капацитети (на пример, кујни или мензи), просториите ќе можат да ги посетуваат само кога нема присутни незаразени работници, а просториите/капацитетите треба да се чистат пред и по користењето. • Обука за медицинскиот персонал, која треба да ги вклучи постојните совети на СЗО за КОВИД-19 и препораките за спецификите на КОВИД-19. Онаму каде има сомневање за инфекција со КОВИД-19, медицинските лица на локацијата треба да ги следат привремените упатства на СЗО за превенција и контрола на инфекција во текот на обезбедувањето на здравствената грижа во случај кога има сомневање за инфекција со новиот коронавирус (nCoV); • Проценка на постојната залиха на опрема, набавки и лекови на самата локација, и обезбедување на дополнителни залихи онаму каде е потребно и можно. Ова може да вклучува медицинска ЛЗО, како што се наметки, мантили, медицински маски, ракавици, заштита за очите, итн...; • Разгледување на постојните методи за постапување со медицинскиот отпад, вклучително со системите за складирање и одложување.
Локални медицински и други служби	<ul style="list-style-type: none"> • Реализирање на прелиминарни дискусии со релевантните медицински капацитети, заради утврдување на работите кои треба да се направат во случај на заболени работници за кои е потребно упатување; • Обезбедување информации во однос на ресурсите и капацитетите на локалните медицински служби (на пример, број на кревети, достапност на обучен персонал и основни залихи); • Појаснување на деталите за начинот на кој заболениот работник ќе се пренесе до медицинските капацитети, и проверка на достапноста на таквиот транспорт; • Со локалните медицински служби/посебни медицински установи да се договори опфатот на услугите кои треба да се обезбедат, постапката за прием на пациенти и (онаму каде е релевантно), потенцијалните трошоци за плаќање; • Исто така, треба да се подготви постапка така што Менаџерот на градилиштето ќе знае што треба да направи во случај на настапување на смрт на работник заболен од КОВИД-19. Иако и понатаму продолжуваат да се применуваат стандардните проектни постапки, КОВИД-19 може да покрене и други прашања поради заразната природа на болеста. Проектот треба да соработува со релевантните локални власти за да се координираат постапките, вклучително со начинот на известување или другите барања согласно националните закони;

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Случаи или ширење на вирусот	<ul style="list-style-type: none"> • Ако работникот има симптоми на КОВИД-19 (на пример, треска, сува кашлица, изнемоштеност), работникот треба веднаш да се отстрани од работните активности и да се изолира на локацијата; • Работникот треба да се пренесе до локалните здравствени капацитети за да се изврши тестирање (тестирањето е достапно и дозволено согласно националното законодавство); • Ако тестот е позитивен на КОВИД-19 или ако нема достапно тестирање, работникот треба и понатаму да остане во изолација. Изолацијата може да се реализира на работната локација или во домашни услови. Доколку е во домашни услови, работникот треба да се пренесе во неговиот дом во транспорт организиран од страна на проектот; • На местото каде бил присутен работникот треба да се реализираат темелни постапки за чистење со средство за дезинфекција со висока содржина на алкохол пред да може да се продолжи со работа на тоа место. Алатките кои ги користел работникот треба да се исчистат со средство за дезинфекција, а ЛЗО треба да се отстрани; • Треба да се побара од соработниците/колегите (т.е. работниците со кои заболениот работник бил во близок контакт) да престанат со работа и да се самоизолираат за период од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; • Семејството и другите блиски контакти на работникот треба да се изолираат во карантин за период во траење од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; • Доколку се потврди случај со КОВИД-19 кај работник на локацијата, треба да се ограничи пристап на посетители на локацијата, а работните групи треба да се изолираат едни од други колку што истото е возможно; • Ако работниците живеат во своите домови и имаат член од семејството кај кој е потврден КОВИД-19 или постои сомневање за случај со КОВИД-19, таквите работници треба да се самоизолираат и не смеа да им се дозволи влез на проектната локација за период од 14 дена, дури и ако немаат симптоми; • На работниците треба да и понатаму да им се исплаќа плата во текот на траењето на боледувањето, изолацијата или карантинот, или ако се побара да престанат со работа, во согласност со националното законодавство; • Работодавачот треба да плати за медицинската грижа за работникот (без оглед дали е на локацијата или во локална болница или клиника).
Континуитет на набавките проектните активности	<ul style="list-style-type: none"> • Определување на лица кои ќе бидат замени за лицата од тимот за управување со проектот (Единицата за управување со проектот при МТВ, Надзор, Изведувач, подизведувачи) доколку истите се разболат, и потребно е да се информира кои се тие лица за луѓето да бидат запознаени со утврдената организација; • Документирање на постапките за сите да знаат која е нивната улога и да не зависат од знаењето на едно лице; • Разбирање на синџирот на набавка за потребното снабдување со енергија, вода, храна, медицински залихи и опрема за чистење, разгледување на потенцијалните влијанија врз истиот и за достапните алтернативи. Важно е рано и проактивно да се разгледуваат меѓународните, регионалните и националните синџири за набавка, особено за оние набавки кои се клучни за проектот (на пример, гориво, храна, медицински залихи, набавки за чистење и други клучни набавки). Планирањето на 1-2 месечен прекин на обезбедувањето на неопходниот материјал (суровина) може да е соодветно за проекти за поодалечени области; • Порачување/набавка на неопходни залихи. Ако не е достапно, да се разгледаат алтернативите (онаму каде е изводливо); • Разгледување на постојните безбедносни аранжмани и дали истите ќе бидат соодветни во случај на прекин на вообичаените проектни активности; • Да се разгледа во кој момент би можело да биде потребно проектот значително да ги намали активностите или целосно да прекине со работата, и што треба да се направи за да се обезбеди соодветна подготовка за истото, како и за повторното започнување со работите кога тоа ќе биде можно или изводливо.

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Планови за непредвидени/вонредни ситуации во случај на епидемија	<p>Во планот за непредвидени/вонредни ситуации кој треба да се изготви за секоја локација треба да се вклучат постапките кои би се спровеле во случај КОВИД-19 да стигне до локацијата. Планот за непредвидени/вонредни ситуации треба да се изготви во консултаци со националните и локалните здравствени установи и треба да се следат насоките за реакција во случај на КОВИД-19, за да се осигури дека има воспоставени постапки за ефективно изолирање, грижа и третман на работниците кои се заразиле со КОВИД-19. Планот за непредвидени/вонредни ситуации треба да вклучува и реакција во случај на поголем број заболени работници, кога е веројатно дека пристапот до и од локацијата би биле ограничени за да се спречи ширењето.</p> <p>Треба да се изготват планови за непредвидени/вонредни ситуации и работниците треба да бидат информирани за истите во однос на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постапките за изолација и тестирање за работниците (и за оние со кои биле во контакт) кои имаат симптоми; • Грижа и третман на работниците, вклучително со тоа каде и како истото ќе се обезбеди; • Обезбедување на соодветни залихи на вода, храна, медицински залихи и опрема за чистење во случај на епидемија на самата локација, особено доколку пристапот до местото е ограничен или има ограничено движење на залихите/набавките. <p>Поконкретно, во планот треба да се наведе што треба да се направи доколку определено лице заболело од КОВИД-19 на работната локација. Со планот треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се утврдат постапките за изолирање на лице во просторија или место каде истото ќе биде изолирано од другите лица на работното место, ограничување на бројот на лица кои имаат контакт со лицето и контактирање со локалните здравствени власти; • Да се разгледа како да се идентификуваат лицата кои се во ризик (на пример, поради претходни здравствени состојби како што се дијабетес, срцеви и пулмонарни заболувања, или поради постара возраст) и како да им се обезбеди поддршка, без да се создаде стигма и дискриминација на работното место; и • Разгледување на плановите за непредвидени/вонредни ситуации и постапките за континуитет на работењето ако има епидемија во соседна заедница. <p>Во плановите за непредвидени/вонредни ситуации треба да се земат предвид постапките за складирање и отстранување на медицински отпад, чиј обем може да се зголеми и кој може да биде заразен неколку дена (зависно од материјалот). Треба да се дискутира и договори поддршката која може да биде потребно да се обезбеди за медицинскиот персонал, како и за постапките за транспорт (без ризик од вкрстена инфекција) на заболени работници до установите за интензивна грижа или до националните здравствени установи.</p> <p>Во плановите за непредвидени/вонредни ситуации треба, исто така, да се разгледа начинот за одржување на безбедноста на работниците и заедницата на локацијата ако се затворат локациите во согласност со националните или корпоративните политики, доколку има прекин во работењето или доколку се заболени поголем број работници. Важно е мерките за безбедност на работното место да се ревидираат од страна на експерт за безбедност и да се спроведат пред запирање на работата на работните места.</p>
Обука и комуникација со работниците	<ul style="list-style-type: none"> • Редовно информирање и соработка со работниците (на пример, преку обука, општински совети, неформални состаноци за безбедносни теми) каде се истакнуваат работите кои ги спроведува раководството за да се справи со ризиците од КОВИД-19. На работниците треба да им се даде можност да поставуваат прашања, да ја искажат загриженоста и да даваат предлози; • На обуката треба да се разгледаат прашањата поврзани со дискриминацијата или предрасудите доколку работникот се разболи и да се објасни траекторијата на вирусот, каде работниците се враќаат на работа; • Со обуката треба да се опфатат сите прашања кои се обично потребни за работната локација, вклучително со употребата на безбедносните постапки, употребата на ЛЗО за градежништво, прашања поврзани со безбедноста и здравјето при работа и кодексот на однесување, земајќи предвид дека можеби имало прилагодување на работните практики; • Комуникациите треба да се јасни, засновани на факти и дизајнирани така што лесно може да бидат разбрани од страна на работниците, на пример, преку прикажување на постери за миене раце и социјално дистанцирање и за тоа како да се постапи доколку работникот има симптоми.

Аспекти поврзани со КОВИД-19 во областа на проектите од градежништвото/градежните работи	
Прашања поврзани со Ковид-19	Вид на активности
Комуникација и контакт со заедницата	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникацијата треба да биде јасна, редовна, заснована на факти и дизајнирана така што би била лесно разбирлива за населението на чија територија се спроведува проектот; • При комуникацијата треба да се користат достапните средства. Во повеќето случаи нема да биде возможно да се реализираат состаноци лице-во-лице со општината или со населението. Треба да се користат други форми на комуникација: онлајн платформи, социјални медиуми, постери, памфлети, радио, текстуални пораки, виртуелни состаноци. Кај употребените средства треба да се земе предвид способноста на граѓаните да им пристапат, за да се осигури дека комуникацијата стигнала до овие групи; • Општината треба да биде запознаена со постапките кои се утврдени на локацијата за да се разгледаат прашањата поврзани со КОВИД-19. Тука треба да се вклучени сите мерки кои се спроведуваат за ограничување или за забрана на контакт меѓу работниците и општината. Општината треба да е запознаена со постапките за влез/излез од локацијата, обуката која е обезбедена за работниците и постапките кои ќе се следат од страна на проектот ако се разболи некој работник.
Известување за Ковид-19	Изведувачот треба да пријави епидемија за „Сериозен“ инцидент. Изведувачот треба да го информира Заемодавачот за какви било проблеми или проблеми кои се поврзани со обезбедувањето на грижа за заболените работници на проектните локации, особено ако стапката на инфекција се приближува до 50% од работната сила.

Прилог 4 Образец за доставување коментари

Образец за доставување коментари предлози за ПУЖССА Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар	
Главен опис на проектот Проектниот пат се наоѓа помеѓу двете населени места Горно и Долно Липовиќ. Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар има вкупна должина од приближно. 2.288,94 м. Главните активности ќе вклучуваат: механичко сечење на механичко сечење на асфалтната облога, гребење на асфалтот, поставување на цевковод за дренажа, поставување на основен слој на патот, нанесување на битуменски слој врз постоечкиот асфалт и соединување на сите облоги од асфалт. Бидејќи ова е постоечки пат, не се очекуваат значителни влијанија врз животната средина, но за идентификуваните влијанија се пропишани соодветни мерки за нивно ублажување и минимизирање во ПУЖССА.	
Електронска верзија од ПУЖССА Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар е достапна на следните веб-страни: <ul style="list-style-type: none"> • Општина Демир Хисар: https://www.demirhisar.gov.mk/ • МТВ ЕУП: http://mtc.gov.mk/	
Име и презиме на лицето кое дава коментар*	
Информации за контакт*	Е-пошта: _____ Телефон: _____
Коментар за ПУЖССА: 	
Потпис _____	Датум _____
Ако имате какви било коментари / предлози или дополнувања за предложените мерки на ПУЖССА Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар, ве молиме доставете ги на одговорното лице од следната институција: Контакт лице: Ирена Пауновиќ Е-пошта: irena.paunovikj.piu@mtc.gov.mk	
Во рок од 14 дена по објавувањето на ПУЖССА Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар (датум на објава: .....)	
Референтен број: _____ (пополнето од страна одговорните лица за спроведување на проектот)	

* Пополнување на полињата со лични податоци не е задолжително

Прилог 5 Образец за поплаки за целиот период на спроведување на проектот

Референтен број	
Цело име (изборно)	
☐ Сакам да ја достава мојата поплака анонимно. ☐ Барам ад не се открива мојот идентитет без моја согласност.	
Информации за контакт	☐ Преку пошта: <i>Ве молиме наведете адреса за испраќање:</i> _____ _____ ☐ Преку телефон: _____ ☐ Преку е-пошта
Забележете како сакате да бидете контактирани (по пошта, телефон, е-пошта).	
Претпочитан јазик на комуникација	☐ Македонски ☐ Албански ☐ Друг: _____
Пол	☐ Женски ☐ Машки
Опис на Инцидентот за поплака	
Што се случило? Каде се случило? На кому му се случило тоа? Што е резултатот од проблемот?	
Дата на инцидентот/Поплаката	
☐ Еднократен инцидент / поплака (датум _____) ☐ Настана повеќе од еднаш (колку пати? _____) ☐ Тековен (во моментот се соочува со проблем)	
Што би сакале да видите да се случи?	

Потпис: _____

Дата: _____

<i>Ве молиме вратете го овој формулар на:</i>			
Име и презиме	Ирена Пауновиќ	Мише Милошевски	_____
Е-пошта	irena.paunovikj.piu@mtc.gov.mk	mishemiloshevski@yahoo.com	_____
Институција	Министерство за транспорт и врски	Општина Демир Хисар	Изведувач на активностите
Проект за Поврзување на Локални Патишта			
Ул. Даме Груев 6, 1000 Скопје, Р.С. Македонија			

Прилог 6 Записник од Јавна расправа /видео консултација за ПУЖССА за реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар одржана на 15.05.2020

Записник

од јавна расправа/видео консултација за документот со цел информирање на граѓаните и засегнатите страни за активностите предвидени со Проектот за поврзување на локални патишта во РСМ и за документот План за управување со животната средина и со социјалните аспекти (ПУЖССА) за реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар одржана на **15.05.2020**

Дневен Ред

1. Презентирање на „Проектот за поврзување на локални патишта во РСМ,“
2. Презентација на “План за управување со животната средина и социјалните аспекти”
3. Прашања и Дискусија

Излегувајќи во пресрет на ситуацијата со пандемијата со КОВИД 19 во државата, а исполнувајќи ги мерките од надлежните владини институции, Министерството за транспорт и врски во консултации и соработка со Светска банка организираше видео консултација со цел да обезбеди јавно презентирање на предвидените проектни активности и на подготвениот документ. На заинтересираната јавност и беше овозможено преку линковска врска да присуствува и активно учествува на видео презентацијата.

Поканата за јавната расправа/ видео консултацијата како и релевантните документи беа поставени на интернет страната на Министерството за транспорт и врски <http://mtc.gov.mk/proekt%20za%20loklani%20patista%20lrp/test-7> и на интернет страната на Општина Демир Хисар <https://www.demirhisar.gov.mk/nastani-vo-najava/1772-javna-rasprava-video-konsultacija.html> со што заинтересираната јавност имаше можност за увид во документите и запознавање со планираните проектни активности за изградба на локалниот пат. (Прилог 1)

Претставници од Министерството за транспорт и врски, претставници од канцеларијата на Светска Банка во Скопје, како и претставници од општина Демир Хисар, претставници од НВО (во Прилог 3 и Прилог 4 на документот се дадени фотографии и Листа на присутните кои ја следеа видео конференцијата) ја следеа јавната расправа/видео консултацијата. Јавната расправа/видео консултацијата се одржа на 15 Мај 2020 година со почеток во 10.00 часот, согласно утврден дневен ред даден во Прилог 2.

Видео консултацијата ја започна г-ѓа Ирена Пауновиќ како претставник на МТВ која накусо го презентираше Проектот за поврзување на локални патишта во РСМ потенцирајќи ги главните цели кои ќе се постигнат со негова реализација, но и бенефитите за жителите на населените места околу Слоештица и околината.

Подготвениот План за управување со животната средина и со социјалните аспекти (ПУЖССА) за реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица беше презентираан од страна на Експертот за заштита на животна средина и социјални аспекти, г-ѓа Славјанка Пејчиновска – Андонова. Краток осврт беше даден на главните рецептори кои ќе бидат подложни на влијанија од спроведување на проектните активности, мерките предложени за нивно ублажување вклучувајќи ги и оние за заштита од КОВИД 19, одговорни лица кои ќе го следат реализирањето на предложените мерки,

Механизмот за поплаки кој го сочинуваат Формуларот за коментари на подготвениот документ и Формулар за поплаки на изведбените активности.

По излагањата на претставниците од проектната канцеларија при МТВ, г-ѓа Ирена Андреевска од еколошкото друштво АРТ ПОИНТ Гумно ги истакна следните забелешки: локалниот пат го користат и вработените во двата каменоломи како и од туристите, го посочи Блатниот даб како чувствителен рецептор бидејќи е во постапка на заштита како споменик на природата, се наоѓа покрај самиот пат, веднаш после влезот кон каменоломот на Гранит. Локацијата е доста посетена од туристи, особено од поклоници на гробот на Петре М. Андреевски. Посочи дека на подрачјето се изразени огромни свлечишта кои можеби се и причина за влошената состојба на патот, па можеби е потребно и нивно санирање со овој проект. Не е спомната Бела Река покрај којашто ќе минува патот и во чија близина ќе се извршуваат градежните работи, исто така не е спомната хидроцентралата која е оддалечена 600 m. Подрачјето кое е опфатено со проектот е потенцијално Натура 2000 подрачје. Комуналниот инспектор од општина Демир хисар обавезно да биде консултиран од надзорот на проектните активности. Изрази огромна благодарност до сите чинители за можноста да ги искажат своите ставови како и дека е сега вистинско време за реализација на проектот кој ќе помогне многу за развој на регионот.

Одговорното лице од Општина Демир Хисар, г-дин Мише Милошевски (ЛЕР) се надоврза со претходниот дискусант дека ја имаат целокупната документација за Блатниот даб и ќе ја достават до изготвувачите на предметниот План. Го посочи присуството на градежен шут, вишок на земја, парчиња асфалт како честа појава при реализација на други проекти. Подготвениот ПУЖССА за реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица е ставен на facebook страната на општината и смета дека се внесени сите потребни мерки и со нивна имплементација ќе бидат надминати сите можни влијанија врз животната средина.

Г-дин Беким Имери како претставник од канцеларијата на Светска Банка во Скопје директно се обрати до општинските претставници да вршат постојано ажурирање на податоците поврзани со проектот на сите социјални мрежи и локални медиуми и општината да биде отворена за сите поплаки од граѓаните и да постапува по нив.

Г-ѓа Ирена Пауновиќ ја прогласи за завршена јавната расправа во 11 часот со посакување на успешна реализација на проектните активности во рамки на предвидената динамика. Во Прилог 4 на документот се приложени фотографии од одржаната јавна расправа/видео презентација.

Подготвил,

Марија Николоска

Прилог 1 Известување и Објава за одржување на јавна расправа за “План за управување со животната средина и социјалните аспекти”

Република Северна Македонија
Министерство за транспорт и врски
Проект за поврзување на локални патишта

ИЗВЕСТУВАЊЕ

за достапност на документ и одржување на јавна расправа/видео
консултација за документот

**План за управување со животната средина и со социјалните аспекти
(ПУЖССА) за реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во
Општина Демир Хисар, во рамки на Проектот за поврзување на локални
патишта**

Во рамки на “Проектот за поврзување на локални патишта” кој се реализира од страна Министерството за транспорт и врски со финансиска поддршка од Светска Банка, а со цел подобрување на локалната патна инфраструктура, Општина Демир Хисар аплицираше со проект за реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар.

Согласно барањата на Светска Банка беше подготвен документ “План за управување со животната средина и социјалните аспекти” во кој се анализирани влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти кои ќе произлезат од реализацијата на проектот.

Документот “План за управување со животната средина и социјалните аспекти” ќе биде ставен на јавен увид на веб страните на: Министерството за транспорт и врски (<http://www.mtc.gov.mk>) и на Општина Демир Хисар (<https://www.demirhisar.gov.mk/>) на 13 мај 2020.

Вашиите коментари може да ги доставите во рок од 14 дена од поставување на документот на веб страна.

Со цел презентирање на главните наоди од подготвениот документ “План за управување со животната средина и социјалните аспекти”, како и запознавање со проектните активности Министерството за транспорт и врски заедно со Општина Демир Хисар ќе организираат јавна расправа која поради ситуацијата со COVID 19 ќе се одвива преку видео конференција на ден 15 мај (петок) 2020 со почеток во 10.00 часот.

Сите заинтересирани лица нека достават барање за учество по е-маил на следнава адреса: irena.papunoviki.piv@mtc.gov.mk најкасно до 14 мај (четврток) 2020, до 15.00 часот. Ве молиме да се регистрирате/поврзете на линкот кој ќе Ви биде доставен на вашата е-маил адреса за учество на настанот.

Министерство за транспорт и врски

Известување и Објава за одржување на јавна расправа на веб страна на општина Демир Хисар

ДНЕВЕН РЕД
за одржување на јавна расправа/видео консултација за документот
План за управување со животната средина и со социјалните аспекти (ПУЖССА) за
Реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица
во Општина Демир Хисар во рамки на
Проектот за поврзувањена локални патмишта

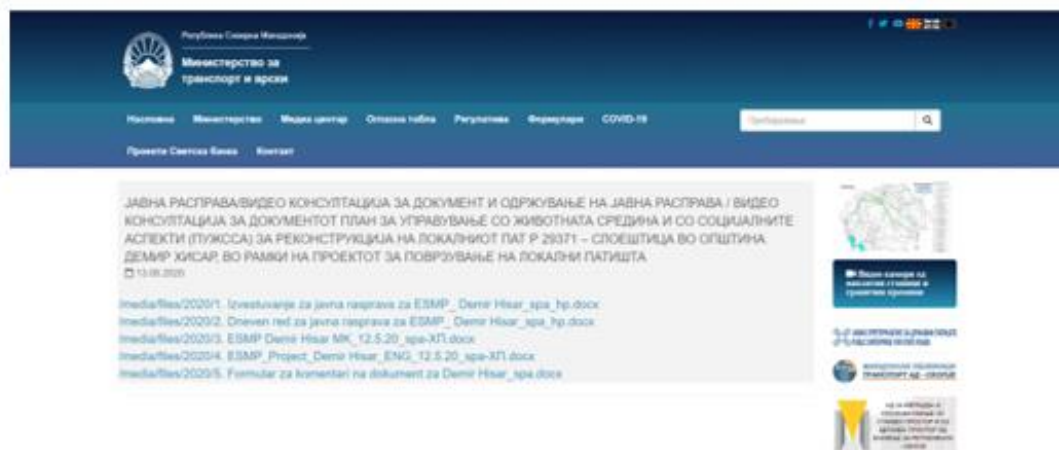
Во поканивање на јавна расправа/ видео консултација за документот План за управување со животната средина и со социјалните аспекти (ПУЖССА) за Реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар во рамки на Проектот за поврзување на локални патмишта во Република Северна Македонија која ќе се одржи на **15 мај 2020 (петок)** со почеток во **10.00 часот**, со следниот дневен ред:

1. Боведно излагање на претставник од Министерство за транспорт и врски за Проектот за поврзувањена локални патмишта; - 10 минути
2. Краток осврт на проектните активности од страна на претставник од Министерство за транспорт и врски – 15 минути
3. Краток осврт на документот "План за управување со животната средина и со социјалните аспекти за проектот" (н-р Славејка Петровска Андонова,Експерт за животна средина); - 20 минути
4. Дискусија.

Датум: 12 мај 2020
ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
Реконструкција на локалниот пат Р 29371 - Слоештица во Општина Демир Хисар
Превземи Тука: МК Верзијан; ENG верзија;
Превземи формулар за коментари на документ

Последно обновено на Четврток, 14 Мај 2020 08:18

Известување и Објава за одржување на јавна расправа на веб страна на Министерство за транспорт и врски

Прилог 2 Дневен ред за јавна расправа/видео презентација на ПУЖССА за општина Демир Хисар

Република Северна Македонија
Министерство за транспорт и врски
Проект за поврзување на локални патишта

ДНЕВЕН РЕД
за одржување на јавна расправа/видео консултација за документот
План за управување со животната средина и со социјалните аспекти
(ПУЖССА) за Реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица
во Општина Демир Хисар во рамки на
Проектот за поврзување на локални патишта

Ве покануваме на јавна расправа / видео консултација за документ План за управување со животната средина и со социјалните аспекти (ПУЖССА) за Реконструкција на локалниот пат Р 29371 – Слоештица во Општина Демир Хисар, во рамки на Проектот за поврзување на локални патишта во Република Северна Македонија која ќе се одржи на **15 мај 2020 (петок)** со почеток во **10.00 часот**, со следниот дневен ред:

1. Воведно излагање на претставник од Министерство за транспорт и врски за Проектот за поврзување на локални патишта; - 10 минути
2. Краток осврт на проектните активности од страна на претставник од Министерство за транспорт и врски; – 15 минути
3. Краток осврт на документ "План за управување со животната средина и со социјалните аспекти за проектот" (м-р Славјанка Пејчиновска Андонова, Експерт за животна средина); – 20 минути
4. Дискусија.

Датум: 12 мај 2020

Министерство за транспорт и врски

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ (ПУЖССА)
Проект: Реконструкција на локален пат од Слоештица до Р29371, во Општина Демир Хисар

Прилог 3 Листа на присутни на јавна расправа/видео презентацијата во општина Демир Хисар на
15.05.2020

Бр.	Име и презиме	Институција/место	Е-пошта
1	Мише Милошевски	Општина Демир Хисар	mishe.miloshevski@yahoo.com
2	Злате Бошевски	Општина Демир Хисар	zlatebos@yahoo.com
3	Ирена Пауновиќ	Министерство за Транспорт и Врски	irena.paunoviki.piu@mtc.gov.mk
4	Беќим Имери	Светска Банка	bymeri@worldbank.org
5	Луан Алиу	Светска Банка	laliu@worldbank.org
6	Ирена Андреевска	Арт Поинт Гумно	andreevska_i@yahoo.com
7	Ирина Темелковска	Министерство за Транспорт и Врски	irina.temelkovska.piu@mtc.gov.mk
8	Антонио Павловски	с.Слепче, Општина Демир Хисар	antoniopavlovski@yahoo.com
9	Стево Митревски	Државен инспектор за земјоделство	stevomitrevski@hotmail.com
10	Костадин Саздов	Министерство за Транспорт и Врски	kostadin.sazdov.piu@mtc.gov.mk
11	Славјанка Пејчиновска-Андонова	Специјалист за животна средина и социјални аспекти (ЖССА)	slavjanka@ekomozaiк.com
12	Марија Николоска	Консултант за животна средина	marija@ekomozaiк.com
13	Сузана Цуцулоска	Раководител на инспекторат при Општина Демир Хисар	cuculoskas@yahoo.com
14	Александар Стојанов	Македонско еколошко друштво (МЕД)	stojanov@mes.com.mk

